

„Kreatív város – fenntartható vidék”

Összefoglaló kiadvány a kőszegi KRAFT projektről

Felelős szerkesztő:

Miszlivetz Ferenc

Szerkesztették: Bakó Béla, Bokányi Péter, Bokányi Anna

Borítóterv:

Trifusz Péter

Felelős kiadó:

Társadalomtudományok és Európa-tanulmányok Intézete Alapítvány

ISBN 978-963-88173-5-8

A kiadvány a Miniszterelnökség és az empirikus kutatást szponzoráló Széchenyi Programiroda támogatásával valósult meg a Yeloprint Kft közreműködésével.

Tartalomjegyzék

A Kreatív város – fenntartható vidék projekt és a KRAFT index keletkezéséről.....	5
Hankiss Elemér: Kreatív városok	7
A „Kreatív város – fenntartható vidék” (KRAFT) című projekt bemutatása	12
A programgazda bemutatása.....	15
A fejlesztési stratégia koncepciója és a tervezett projektelemek bemutatása	17
I. Kutatás, oktatás, disszemináció és impact faktorai	18
A Felsőfokú Interdiszciplináris Tanulmányok Központja (Center for Advanced Study -CAS) és kapcsolódó programelemei.....	19
A Pannon Egyetem kutató-oktató bázisának létrehozása	22
Georgikon evangélikus térségfejlesztés (GET KRAFT)	24
Határtalan hangok - Zenei műhelyek.....	27
Zene és Regionalitás - Collegium Musicum Ginsiumensis (Kőszegi Hangász Kollégium)	28
Művészet és közösségépítés	28
II. Kultúra, alkotóművészet és kulturális örökség menedzsment	30
Nemezgyár revitalizációja	30
KIND, azaz Kőszeg Innovation in Design Unit vagyis Kőszegi Dizájn Innovációs Egység	31
Kőszegi „Toronyélmény”	32
Kőszegi Agora – Örökségközpont létesítése a volt Balogh Iskola épületében	33
Kőszegi zsinagóga felújítása	38
Mebékélés és Dialógus Háza.....	38
Gyöngyös-patak revitalizációja	38
HOLIS by Design Terminal (Bakos Maxim)	42
III. Turizmus, rekreáció, well-being (jól-lét); gasztronómia, borászat.....	44
Kőszegi Abért-tavak rekreációs fejlesztése	44
Városhközponttól a Táborhegyig – Város és a természet találkozása. A „Kreatív város” – fenntartható vidék” programhoz kapcsolódó turisztikai – rekreációs – programtervezet (Virág Gabriella – Dr. Hatvani Szabó János)	45
A Kálvária és környékének rekultivációja- tervezet (Láng József).....	49
IV. Szociális és egészségügy	51
Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény épületeinek energetikai korszerűsítése	51
V. Infrastruktúra, közlekedés, internet (kőszegi szuperkomputer) energetika	53
Náúrpark térségi klíma- és energia stratégia készítése.....	53
Kőszeg Városhmajor felújítása – Parkolóház és vásárcsarnok fejlesztése, tűzoltóság áthelyezése	54
Intelligens közlekedésinformatikai megoldások, közcélú wifi hálózatok kiépítése	55

Smart City (IBM)	55
KRAFT Médiacentrum (Vass Szilárd)	55

A Kreatív város – fenntartható vidék projekt és a KRAFT index keletkezéséről

Mi nem ez a kiadvány?

- Nem Kőszeg nevezetes épített örökség elemeinek katalógusa.
- Nem a pusztulás határára jutott, nagy történelmi és kulturális jelentőséggel bíró épületek listája.
- Nem a kötelező városfejlesztési stratégia vázlata.
- És nem is a jövő turistáit csalogató újfajta útikalauz.

Ez a kiadvány sokkal inkább összefoglalója és megjelenítője egy működését, világban elfoglalt helyét, befogadó és kisugárzó képességét tekintve megújuló együttműködő, újra kreatívvá váló történelmi kisváros jövőképek. Egyben bevezetője, 'első lépése' egy átfogóbb, új, integratív fejlesztési stratégiának, ami hosszútávú sikerét az egymás működését jól kiegészíteni képes kis- és középvárosok hálózatosodásában, strukturált együttműködésében véli megtalálni. Jelen esetben ez a Kőszeg-Szombathely városeggyüttes.

A városok kérdése a társadalommal foglalkozó tudományoknak állandó kutatások tárgya, de az emberek számára is érdeklődésre számot tartó téma. A történelem során filozófusok, történészek, teológusok, újabban szociológusok, közgazdászok, politológusok, építészek és ökológusok tollából születtek kiválóbbnál kiválóbb művek a témakörben. Könyvtárnyi irodalma van a városok és a technológiai felfedezések; az innováció és a tudásteremtő intézmények vagy az egyetemek kapcsolatának.

Az elmúlt évtizedben a városokról, a városok lehetséges szerepéről, az innováció és a kreativitás társadalmi és kulturális megújulást és dinamizmust ösztönző képességéről szóló munkák egész sora hozott új gondolatokat teret nyitva új fejlesztési elképzeléseknek, korábban elhanyagolt vagy rejtve maradt funkciók számára.

Nem véletlen, hogy ennek következtében a városok jövője és ezek új szereplehetőségei foglalkoztatni kezdték a nagy, nemzetközi vállalatokat és a nemzetközi szervezeteket (mint az UNESCO-t vagy az Európai Uniót). Új és fontos koncepciók és kutatási programok kerültek megfogalmazásra, mint az „okos város”, az „intelligens városok”, vagy az ökológiai tudatosság új fellegvárainak számító „zöld városok”.

Ezek a koncepciók – érthető módon – elsősorban a globális világvárosok – a global city vagy a makropolisz – már-már kezelhetetlenné váló problémáira igyekeztek hosszútávú megoldásokat találni. Ugyanakkor ezek a megoldások jobbra szinte kizárólag a város belső problémáira koncentráltak, nem szenteltek figyelmet a városok környezetének (környező településeknek, a környező tájnak vagy ökoszféranak) és a vidék-város közötti kölcsönös viszonyoknak.

Az elemzők figyelmét szinte teljesen elkerülte a kelet- és közép-európai régió jellegzetes településszerkezetének sajátossága, a történelmi kis- és középvárosokat ért kihívások, melyeket a gazdasági és pénzügyi válság és a nem megfelelő fejlesztési stratégiák az elmúlt években tovább súlyosbítottak.

Magyarország esetében a politikai-gazdasági átalakulást követő évtizedeket erőteljesen meghatározta a szabad piac doktrínájának kritikátlan alkalmazása, és néhány nagyvárosra

szorítkozó „növekedési pólusok” elhibázott fejlesztési koncepciójának az együttesen jelentkező negatív hatása.

Ezzel szembenemve a Kreatív város – Fenntartható vidék (KRAFT) egy olyan városfejlesztési stratégia, amely a meglévő értékekre épít, azokat használja fel illetve hasznosítja a jövő érdekében. Ennek első, konkrét, modellértékű fejlesztése Kőszeg, mely egyedülálló épített örökséggel rendelkezik, a városért cselekedni akaró polgárokkal, közösségekkel: mintáját adhatja annak, miként újulhat meg egy város, melynek célja, hogy a város múltjához, arcához méltó fejlesztések történjenek, hogy a múltat megőrizve alakuljon a jelen, a jövő.

Hiszen Kőszeg iskolaváros, Vas megye legrégebbi gimnáziuma működik ma is a városban, Ottlik Géza regénye pedig Európa-hírűvé tette az egykori katonaiskolát, a mai Nagy László EGYMI épületegyüttesét. Az oktatás, képzés épp ezért különös figyelmet kell, hogy kapjon, hiszen ezt írja elő a múlt, a hagyományok.

Kőszeg ugyanakkor a tudomány városa, Chernel Kálmáné, Chernel Istváné, Festetics Imréné, Miske Kálmáné, Rómer Flórisé. A kutatás, a tudomány „művelése”, annak támogatása a múlt diktálta kötelesség, a mindenkori jelen és jövő feladata.

Emellett Kőszeg a művészetek városa is. Az 1796-ban alapított Kőszegi Rajziskola működésének helye, Bartha László, Tornay Endre András, Kodolányi László egykori otthona, a 19. századi gyökerekkel rendelkező Concordia énekegyüttes, Kőszeg Város Fúvószenekarának városa: meghatározó része ez a kőszegi, a polgári identitásnak, így, ha Kőszegért tenni akar bárki is bármit, ezt köteles szem előtt tartania.

Mindezen túl Kőszeg több nemzetiségű, több vallású város is. Az „urbs” szelleme a történelem folyamán mindig fölébe tudott kerekedni az ellentéteken, a vallások, nemzetiségek „kőszegivé” olvadtak össze, s ez különösen vonzóvá teszi a várost és környékét.

Kőszeg városa természeti környezetével együtt egész: a várost körülölelő hegyek látványa és természeti értékei, a hegyen a szőlőtőkék sora és a kőszegi bor, a várost keresztülszelő Gyöngyös patak egyaránt elválaszthatatlan részei a városnak – a tervezett fejlesztések, törekvések értelemszerűen erre is ki kell, hogy terjedjenek.

A KRAFT mindezek figyelembe vételével tervez Kőszegen. Úgy, hogy a fejlesztések ne bontsák meg a város évszázados rendjét, hanem belesimuljanak abba, segítsék e rend további szilárdítását.

Ezt szolgálja a projekt egyes ütemeiben felújítandó épületek hasznosítási terve, az épületekben elképzelt funkciók, ezt szolgálják a kidolgozott KRAFT-projektek; mindaz, ami az elmúlt hónapokban Kőszegen a KRAFT révén történt.

KRAFT megbeszélés Kőszegen az Európa házban
2014. július 23.

Hankiss Elemér: Kreatív városok

Sokan sokféleképen írták le azt, hogy mit tekintenek "kreatív városnak". A meghatározásokban gyakran előfordulnak a következő paraméterek. Olyan város,

- amely törődik magával;
- képes folyamatosan megújítani önmagát;
- kísérletezik, új megoldásokat keres, anélkül, hogy értékes hagyományait megtagadná;
- alkotó szellemre, lényük, képességeik kiteljesítésére ösztönzi lakóit;
- fényt, energiát sugároz ki a világra.

Az alábbiakban azt vizsgálom, hogy az európai történelem során milyen konkrét tulajdonságok jellemezték azokat a városokat, amelyek a fentiek értelmében „kreatív városoknak” tekinthetők. Elsősorban azokra a városokra összpontosítom figyelmemet, amelyek a szellemi alkotás központjaivá váltak, a gondolkodás, a tudomány, a művészetek gazdag kibontakozását, megújulását tették lehetővé, és – nem utolsósorban – amelyekben pezsgett az élet, serényen folyt a munka, erős volt a közösségi/polgári tudat. E rövid írásban mindössze néhány meghatározó tényezőt sorolok fel.

Méret

A történelem kiemelkedően kreatív városai közül több kis- vagy közepes méretű város volt. Athénban az i.e. 5. században ugyan (Attikával együtt) több mint kétszázezren éltek, de közülük csak harmincezerre tehető a teljes jogú szabad polgár, és mintegy ötezerre azok száma, akik aktívan részt vettek a város közösségi, politikai, szellemi életében. Firenzének 1450 körül 60.000 lakosa volt, de a jómódú, aktív polgárok nem voltak többen, mint 10-15 ezren. S ami igazán meglepő: a 16. századi Oxfordban mindössze 3.500-an életek. És nem volt sokkal nagyon Heidelberg vagy Göttingen sem.

Volt és van, amikor nem maga a város, hanem a városban vagy a város mellett működő egyetem tölti be a kreatív központ szerepét. Gondoljunk csak Stanfordra, a maga 20,000 diákjával, mintegy 2,000 tanárával és 22 élő Nobel díjasával.

Vannak persze látványos ellenpéldák. Kopernikusz évtizedeken keresztül élt és dolgozott magányosan a Balti tenger partján fekvő fromborki (frauenburgi) székesegyház tornyában; Montaigne magányosan írta esszéit a maga várában; Kant magányos sétált az akkoriban meglehetősen világvégi Königsbergben.

Gazdagság

Az európai történelemben a „kreatív városok” többségét viszonylagos jólét jellemezte. Athént gazdaggá tette a sikeres földközi tengeri kereskedelem és a gyarmatokról beáramló javak sokasága. Firenze is ipari és kereskedelmi központ volt, és a hatalmas hercegi és egyházi birtokok jövedelme is folyamatosan áramlott be a városba. Bologna vagy Heidelberg jómódú polgár város volt, jutott pénz palotákra és az egyetemre is. Oxford és Cambridge a 16. században megszerzett egyházi vagyont a mai napig gyarapítva prosperál. Manapság a Szilícium Völgy városainak együttese és az odaáramló vállalkozói tőke világviszonylatban is verhetetlen.

Kritikus tömeg

A méretnél fontosabb, hogy a gazdasági, társadalmi, szellemi erők jelentős, kritikus tömege összpontosuljon egy városban. Jó példa erre a fénykorát élő Athén, ahol együtt volt a gazdasági és katonai hatalom, a Mediterráneumot behálózó hatalmas kereskedelmi flotta, a polgári életforma, a korabeli gondolkodás és művészet meghatározó személyiségeinek közössége.

Együtt volt Firenzében is a gazdasági hatalom, a csillogó-sugárzó hercegi udvar, a polgári életforma, az egyház a maga gazdag hagyományaival, az iskolák együttese, a kor nagy tudósainak és művészeinek közössége.

Egy mai példa: a kaliforniai Palo Alto. A Stanford egyetem árnyékában nőtt fel az elmúlt fél évszázadban, úgy s olyannyira, hogy ma már az egyetemmel együtt a tudományos gondolkodás, az információs forradalom, a technikai tudás hihetetlen energiái összpontosultak ezen a néhány négyzetkilométeren. Hogy egy konkrét példával éljek:

Ha az egyetem egy diákjának vagy tanárának van egy zseniális gondolata, s e gondolatot bizonyos szintig kifejlesztette, akkor nem kell más tennie – persze most s hatás kedvéért túlzok, mert a valóságban ez azért sokkal bonyolultabb –, mint a híres pálmason átsétálni Palo Altóba, s beülni a főutcán sorakozó kávézók, teázók, vendéglők egyikébe (nem hiába „University Avenue” a főutca neve). S ha a gondolat valóban ígéretes, hamarosan letelepsznek mellé a szabadalmi jogászok, technikusok, software guruk, kezdő vállalkozásokat menedzselő szakemberek, egy-két kockázati tőkét kezelő társaság pénzüembere, -- és elindulhat a projekt fejlesztése.

Az úttörő gondolatoknak, képességeknek, szakértelemnek, tapasztalatoknak, vállalkozó kedvnek, pénznek ilyen sűrűsége a világ kevés pontján, kevés városában található meg.

Hálózat

Gyakran nem egyetlen város, hanem több város hálózata, szigetvilága az alkotó energiák sugárzó központja. Ilyen szigetvilág volt például a Mediterráneum görög városainak hálózata, ilyen volt a Cluny által ihletett kolostorok egész Európára kiterjedő hálója vagy a 16. század német és németalföldi egyetemi városainak hálózata (Heidelberg, Göttinga, Leiden, stb.)

Crossroads

Felizzhat az alkotószellem kultúrák találkozási pontján is. Ez történt például az arab és a keresztény kultúra találkozásakor/ütközésekor Granadában. Sevillában, Bolognában a 12-14. században.

De ilyen teremtmény ütközés zajlott le a 14-16. században az arisztoteliánus „doktorok” és a platonista „humanisták között, és lehetséges, hogy a 20. század második felében lezajlott „sciencewar” is nagy szellemi párbajként bontakozik majd ki újra a következő évtizedekben a fizikusok/kozmológusok és az emberi lét végső kérdéseivel foglalkozó humán tudósok között.

Új eszme sugárzása

Az alkotószellem fontos központjává tehet egy várost az, ha valami új szellemiséget képes kisugározni a világba. Ahogy tette ezt Athén vagy Firenze, London (1750-1900), Bécs (1750-1830), Párizs (1880-1914), vagy a Szilícium Völgy városainak együttese (1970-2014).

Mesterek

Alkotószellemet sugározhat egy város úgy is, ha lakói közt van akár csak egyetlen nagy szellem, akinek a tudása/szellemisége oda vonzza Európa és a világ minden tájáról a tanulni vágyó lelkes ifjú s nem ifjú embereket. Ilyen volt például Platón és Arisztotelész Athénja, Erasmus Bázele, Heidegger FreiburgimBreisgauja. De ilyen vonzerő ma mondjuk a Stanford egyetem is a maga 22 Nobel díjas professzorával.

Hatalom

Az alkotóerő nagy tömegét tudja összpontosítani egy-egy városba a politikai hatalom is. Gondoljunk csak az ókori Babilonra, a középkori Damascusra, Nagy Frigyes Berlinére/Potsdamára, az 1940-es évek Los Alamosára, vagy akár a szovjet „Csillagvárosra”.

Verseny

A verseny is felpezsdítheti egy-egy szellemi központban az alkotó energiákat. Ahogy ez történt a 13-14. századi Párizsban a püspöki és kolostori iskolák közötti, később Bologna és Padova, Oxford és Cambridge, Heidelberg és Göttinga közötti lángoló viták nyomán.

Polgári lét

Fontos szerepet játszik a teremtő energiák kibontakozásában, serkentésében a társadalmi környezet is. Az általunk ismert példák többségében többé-kevésbé rendezett udvari vagy polgári környezet vette körül a kreatív központot Athénban, Firenzében, Heidelbergben, Bécsben, A Szilícium Völgyben – és még a szovjet Csillagvárosban is kialakult valamiféle „polgári” létforma.

Igaz, sok kivétel van. Láttuk, Kopernikusz magányosan élt a Keleti Tenger partján egy vártoronyban, Kepler városról városra menekült a kibontakozó vallásháborúk évtizedeiben.

Nincs szükség együttesen mindezekre a tényezőkre ahhoz, hogy kialakuljon egy kreatív közösség, kreatív város. De amikor Kőszeg jövőjéről gondolkozunk, érdemes elgondolkoznunk azon, hogy adva vannak-e, adva lesznek-e a kreativitásnak ezek a forrásai itt, ebben a városban. Illetve hogy hogyan s miképpen lehetne elősegíteni ezt a kibontakozást. Itt, most csak néhány futó megjegyzést fogalmazok meg.

Méret

Kőszeg lakossága 2009-ben 12 032 fő volt. Csak a tréfa kedvéért említem meg, hogy ebből bőven kitelne három hajdani Oxford. A méret különben ideális: viszonylag kicsi, áttekinthető közösség, úgy is mondhatnám, hogy távol a nagyvilág zajától alkalmas lehet arra, hogy az

elmélyült gondolkodás, az új gondolatok születésének otthonává, műhelyévé váljon. De ehhez szellemileg messze túl kell majd nőnie fizikai/földrajzi keretein.

Gazdagság

Itt Kőszeg rosszul áll. Komoly befektetésekre van szükség ahhoz, hogy egy-két évtized alatt prosperáló európai várossá váljon.

Kritikus tömeg

Kőszegnek nincs kereskedelmi flottája, híres bankárfamiliája (mint például a Fuggerek a Kőszegnél nem nagyobb Augsburgban), hadserege, hercegi-császári udvara, dübörgő ipara, Akadémiája, vagyis az athéni, firenzei kritikus tömegnek reménytelenül híjával van.

De létrehozhat egy más típusú kritikus tömeget: a sokféle tudás összjátékának kritikus tömegét. Ha sikerül kiváló társadalom- és természettudósok, történészek, antropológusok, fizikusok, művészek csoportját összehoznia, és sikerül köztük intenzív multidiszciplináris párbeszédet elindítania, akkor létre jöhet az a szellemi kritikus tömeg, amely alapja lehet egy kreatív városnak.

Hálózat

A siker fontos előfeltétele az, hogy Kőszeg és a kőszegi kutatóközpont intenzíven bekapcsolódjék a kreatív városok és tudományos műhelyek nemzetközi hálózatába. Ezen a téren már fontos kezdeményezések vannak, de az erőfeszítések megsokszorozására, stratégiai átgondolására van szükség.

Crossroads

Kőszeg ebből a szempontból kifejezetten szerencsés. A horvát, az osztrák és a magyar, illetve tágabb értelemben a balkáni, észak-olaszországi, osztrák és magyar kultúra találkozási pontján fekszik. E kölcsönhatások kutatása kiemelt programja az alakulóban lévő tudományos központnak.

Új eszme sugárzása

Kínálkozik itt a kitörés lehetősége, de a konkrét kitörési pont megtalálása nehéz feladat. Ilyen kitörési pontok lehetnek például a következők:

1. Társadalmi játszmák: A társadalmi önszerveződés új lehetőségei.
2. Fekete Hattyúk: A társadalmi innováció új lehetőségei.
3. Az életvilág globális eróziója és újrateremtődése.
4. Arany Háromszög: Határokon átnyúló kulturális örökség.
5. Tudományos forradalom és az élet értelme: Egy 21. századi konfliktus.
6. Quo vadis homine? A fejlődés veszélyei és lehetőségei.
7. „Nagy adat” és „kis adat”: A társadalmi adatok gyűjtésének és elemzésének új lehetőségei.
8. Az emberi lét: Interdiszciplináris együttműködés az emberi lét alapvető kérdéseinek kutatására.
9. A számítástechnika olyan újszerű programjainak a kidolgozása, amelyek elsősorban a társadalmi és emberi lét problémáinak megoldását segítik elő.

Mesterek

A cél és a reális lehetőség nem egyetlen Erasmus típusú mester megtalálása, hanem egy kongeniális csoport létrehozása, amely az emberi létről, együttélésekről, a világról, világmindenségről sajátos, újszerű képet, szellemiséget sugároz.

Hatalom

Ezen a téren Kőszegnek nincsenek esélyei. Nem birodalmi főváros, nincs hercegi, érseki udvara, gazdaságilag jelentéktelen. Csak az a lehetősége, hogy a maga szerény eszközeivel s lehetőségeivel példamutatóan gazdálkodik.

Verseny

Magyarországon belül van, lesz lehetősége a versenyre. A nemzetközi térben csak hosszú évek alatt nőhet fel a jelenlegi sztár-városok, sztár kutatóközpontok versenytársává.

Polgári lét

A „Kőszeg, kreatív város” program eleve úgy indult, hogy párhuzamosan, egymást erősítse a két főszereplő: a tudományos központ és a város. A cél az, hogy a tudományos központ beépüljön a város életébe, pezsdítse fel a város mindennapjait, lakói képességének ma még lappangó kreativitásának gazdag kibontakozását.

Mindezek eredményeképpen a kőszegi kísérlet érdekes, inspiráló példává válhat Európában s akár a világban.

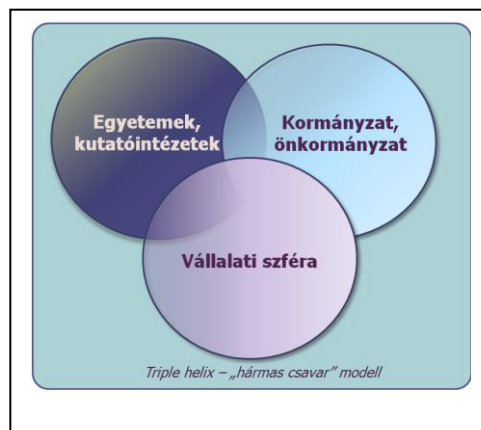
A „Kreatív város – fenntartható vidék” (KRAFT) című projekt bemutatása

A „Kreatív város – fenntartható vidék” (KRAFT) egy új, komplex fejlesztési elképzelés, amely abból indul ki, hogy *a fejlesztések és beruházások – a növekedés és versenyképesség – sikerének záloga egy adott térség városai, intézményei, meghatározó gazdasági, társadalmi és közéleti szereplői közötti hatékonyabb együttműködés és a társadalmi, kulturális és kapcsolati tőkékben rejlő egymásra hatások.* Ennek érdekében keresni kell azokat a kapcsolódási pontokat és közös érdekeket szolgáló fejlesztési területeket illetve módszereket, amelyek célzott befektetések és fejlesztések révén felszínre hozzák az intézmények és szereplők rejtett tudását, innovációs kapacitását és a fenntarthatóságot vagy növekedést szolgáló kreativitását.

A KRAFT újszerűsége az ún. „puha” tényezők – *kreativitás, innovációs kapacitás, törekvés új tudás létrehozására, tudástranszfer, hálózatosodás, társadalmi tőke, bizalom, együttműködési készség stb. – előtérbe állítása, illetve az ezeket ösztönző, „képesség tevő” új intézmények létrehozása.* A társadalmi, gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolatok és hálózatok sűrűsége, minősége és dinamizmusa ma már fontosabb tényezők, mint a fizikai távolság, az adminisztratív jogi határok, vagy az ún. „kemény” tényezők.

A kormányzat, tudásközpont (egyetem), vállalatok alkotta „hármass csavar” modellje a Nyugat-Dunántúlon – más közép-európai régiókhoz hasonlóan – sajátos, kis- és középvárosi környezetben alkalmazható. A régió kis- és középvárosainak többsége jelentős történelmi múlttal és gazdag hagyományokkal, jelentős, ám sokszor rejtett és ezért nem hasznosuló kulturális örökséggel rendelkezik. Mindez előtérbe állítja a kulturális örökség menedzsmentjét, az épített és szellemi örökség, a szokások, a helyi kultúra, tehát a „puha” tényezők szerepét. A kulturális kreativitás, az épített, a szellemi és természeti örökség hatékony menedzsmentje azonban önmagában nem elégséges kritériuma a társadalmi-gazdasági dinamizmus kialakulásának vagy visszaszerzésének. A „puha” (társadalmi tőke, bizalom, összekapcsoltság, hálózatos együttműködés, nyitottság, kulturális örökség stb.) és a „kemény” (infrastruktúra, út, vasút, általános szélessávú internet hozzáférés, energiagazdálkodás stb.) tényezők együttes, tervezett és kombinált fejlesztése biztosíthatja a komplex és átfogó jövőképpel és hosszútávú stratégiával rendszerint nem rendelkező városok és mikrorégiók fenntartható fejlődési pályára kerülését és dinamikus, meghatározó szereplőkké, 'kreatív városokká' válását.

Az új koncepció bevezetése az arányait tekintve hatalmas és egységes épített örökséggel, páratlan történelmi hagyományokkal, iskolavárosi és civil szervezeti múlttal rendelkező Kőszeg tudás alapú és kulturális örökség hasznosítás révén megvalósuló kreatív városfejlesztési programjával indulhat.

A kreatív város nem csak tudományos élet feltételeinek megteremtését jelenti, legalább ugyanannyira fontos a *kultúra, a sport, a kikapcsolódás egyéb formáinak mindennapokba történő szerves beépítése*, minél szélesebb körű, változatosabb megjelenésük elérése. Erre szükség van egyrészt a helyi lakosság életkörülményeinek javítása, magasabb szintre emelése miatt is, valamint az egyetemi szintű oktatások, kutatások helyszínének megteremtése mellett a tanításra felkérendő professzorok, a leendő hallgatók, a potenciális kutatók ide csábítása szempontjából is fontos fejlesztendő terület. Figyelembe véve Kőszeg adottságait, hagyományait is, fontosnak tartjuk a zene, a képzőművészet, a színház szerepét. A tervezett program fejlesztéseiben törekedtünk helyet találni art mozinak, egész évben felkereshető állandó koncerteknek, színházi előadásoknak, valamint nyáron mesterkurzusoknak stb.

Újra *előtérbe kívánjuk helyezni Kőszeg iskolavárosi, tanító, valamint befogadó hagyományait*, így a fejlesztések között nemcsak helyet kaptak, de az egymásra gyakorolt direkt és indirekt hatásokból fakadó szinergiákat is kihasználva kerültek megtervezésre bizonyos kulturális értékekre épülő projektelemek. A „tanító város háromszögében” Kőszeg vallás-, kultúra-, és társadalomtörténetét bemutató, többnyelvű, digitalizált, 21. századi színvonalú múzeumok találhatók, amelyek az interaktív tanulásra, az élményszerzésre és figyelemfelkeltésre, az érdekességek, összefüggések kiemelésére, és így az „érdeklődve tanulásra” helyezik a hangsúlyt. Mindez segíti a kulturális örökség mélyebb rétegeinek feltárását és megértését, valamint nagyban növeli a város vonzerejét a minőségi turizmus terén.

A KRAFT elméleti háttérét bemutató előadáson résztvevő diákok a 19. Nemzetközi Nyári Egyetemen,

A kreatív város működése azonban nem képzelhető el fenntartható vidék nélkül. Kiemelten fontos a kiegyensúlyozott *város-vidék kapcsolat*, hiszen a város önmagában nem képes hosszabb távon is fenntarthatóan ellátni a megnövekvő kapacitásokat, nem tudja minden téren kielégíteni a megnövekedett kapacitások miatt felmerülő új igényeket, elvárásokat. Szükség van a vidékre, amely komoly turisztikai és rekreációs potenciált kínál a város, illetve a város-együttes számára.

A javasolt új, egymást erősítő funkciók szinergikus hatásának következtében – a szükséges infrastrukturális és intézményi fejlesztéseket követően – *a város és környezete szellemi, kulturális vonzereje és kisugárzása* ugrásszerűen *megnőne*. Jelentősen *növekedne* a város *kreatív és kvalifikált munkaerőt és fiatal generációkat megtartó és vonzó ereje* is. Hangsúlyossá válna a város nyitottsága és befogadó jellege, dinamikus kapcsolat jönne létre a vidéki környezettel és agglomerációval. Kőszeg a 21. századnak megfelelő intézményi és technikai feltételek mellett *visszanyerné* egy évszázada elvesztett *iskolaváros karakterét, megerősíthetné az intézményfejlesztés terén tanúsított történelmi gyökerű kreativitását*, Burgenlandra is kiterjedő *regionális kulturális és rekreációs központ jellegét*. A hagyományos

funkciók mellett a műszaki-technikai, *az intézményi és a társadalmi innováció új, modellértékű központja alakulhat ki itt.*

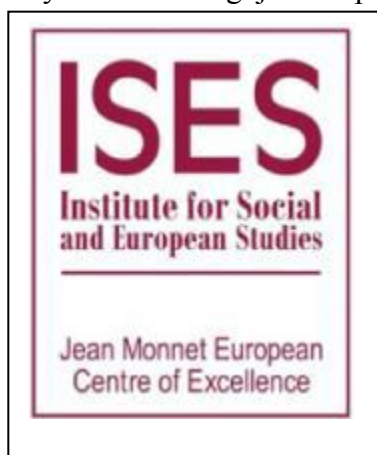
A programban egymással összekapcsolódó fejlesztések megteremtenék azt a környezetet és feltételrendszert, amely Köszeget 21. századi értelemben véve is dinamikus regionális és határokon átívelő hatást kifejtő *multifunkcionális kulturális és tudásközponttá* avatná. A program az eddigieknél jobban épít a helyi adottságokra, emberi és intézményi erőforrásokra, a kis- és középvárosok által hordozott társadalmi és kulturális örökségre, innovációs kapacitásra és társadalmi tőkére.

European University BlueSkyLibrary (Ekler Dezső látványterve)

A programgazda bemutatása

A Társadalomtudományok és Európa-tanulmányok Intézet Alapítvány (Institute for Social and European Studies Foundation – ISES Alapítvány) 1998 januárjától kezdte meg működését. Az intézmény létrehozását az indukálta, hogy a '90-es évek elején nyilvánvalóvá vált, hogy a Magyarország előtt álló jelentős politikai, gazdasági és társadalmi kihívásokra az oktatás, a kutatás és a szellemi kapacitás hagyományos módon történő kihasználása és allokációja nem jelentheti a megfelelő választ. Ahhoz, hogy az ország sikeresen vehessen részt a globalizáció által kiélezett nemzetközi versenyben és az európai integrációban, új intézményi struktúrára, nemzetközi és regionális kutatási programokra, valamint folyamatosan megújulni képes oktatási programokra van szükség.

Az alapításkor a cél egy olyan típusú – a magyar felsőoktatás gyakorlatától eltérő – intézet kialakítása volt, amely újszerű módon integrálja az alap- és alkalmazott kutatásokat, gyorsan és hatékonyan reagál a társadalmi és gazdasági változásokra, továbbá folyamatos kapcsolatban áll a magyar politikai, társadalmi és gazdasági élet szereplőivel.

Az Intézet működését Szombathelyen, a mai Savaria Egyetemi Központ (korábban Berzsenyi Dániel Főiskola) fejlesztésével kezdte. 1996-tól egy 3 éves TEMPUS-program keretében sor került egy interdiszciplináris, nemzetközi, egyetemi szintű Európa-tanulmányok program kidolgozására és bevezetésére, melyben több neves hazai és külföldi intézmény működött együtt: BDF Európa-tanulmányok Központ; ELTE Római Jogi Tanszék; MTA Szociológiai Intézet; MTA Politikatudományi Intézet; Sussexi Egyetem, UK; Műszaki Egyetem, Bécs; European Peace University, Stadtschlaining, Ausztria.

1998 őszén a Magyar Akkreditációs Bizottság elfogadta az előterjesztett egyetemi Nemzetközi tanulmányok és Európa-tanulmányok szak tervezetét, ezzel a Főiskola megszerezte a jogot az Európa-tanulmányok Központjának létrehozására (ETK), és az Európai Dokumentációs Központ létesítésére.

2001-ben az Intézet elnyerte az EU Bizottságtól a Jean Monnet European Centre of Excellence kitüntető címet.

2002 januárjától az intézményben működik az MTA Regionális Fejlődéstanulmányok és Mikrointegrációs Kutatócsoportja. Részből az ISES korábbi kutatásaihoz kapcsolódóan, részben az újonnan felállított kutatócsoport munkájához kapcsolódva az Intézet több mint 50 neves, hazai és nemzetközileg elismert kutatóval, professzorral áll kapcsolatban.

A 2000-es évek elejétől az ISES Alapítvány működése egyre inkább Kőszegre koncentrálódott. Az 1996-ban itt elindított nemzetközi Nyári Egyetem mellett az Európa Házban megindult a magyar nyelvű Európa-tanulmányok posztgraduális képzés, majd 2005-től a Corvinus Egyetemmel együttműködve az angol nyelvű mester- és posztgraduális képzés.

Az ISES küldetése, hogy intézményes keretet biztosítson a közép-kelet-európai országok együttműködését és az európai integrálódás folyamatát elősegítő szellemi-, alkotó- és oktatómunkához. Az ISES épít a nyugat-magyarországi régió, azon belül a Kőszeg–Szombathely városeggyüttes által kínált társadalmi, földrajzi és intellektuális forrásokra és

emberkincsre. Kutatásokkal, politikai elemzésekkel, képzéssel, társadalmi fórumok, nemzetközi kulturális események megrendezésével járul hozzá az európai integráció, valamint a közép-kelet-európai együttműködés sikeres megvalósításához. E célok elérése érdekében az alábbi feladatokat látja el:

- egyfajta „közép-európai találkozóhely” létrehozásával rendszeres fórumokat és szemináriumokat szervez az Európai Unió Közép-Kelet-Európával foglalkozó szakértőinek, újságíróinak és politikusainak a térség problémáiról,
- kezdeményező szerepet vállal az Európa-tanulmányok kelet-közép-európai kifejlesztésében, a posztgraduális képzés bevezetésében, új diszciplínák kidolgozásában, új képzési formák és képzési modulok bevezetésében, helyi, regionális és nemzetközi összehasonlító kutatások megtervezésében, szervezésében és lebonyolításában.

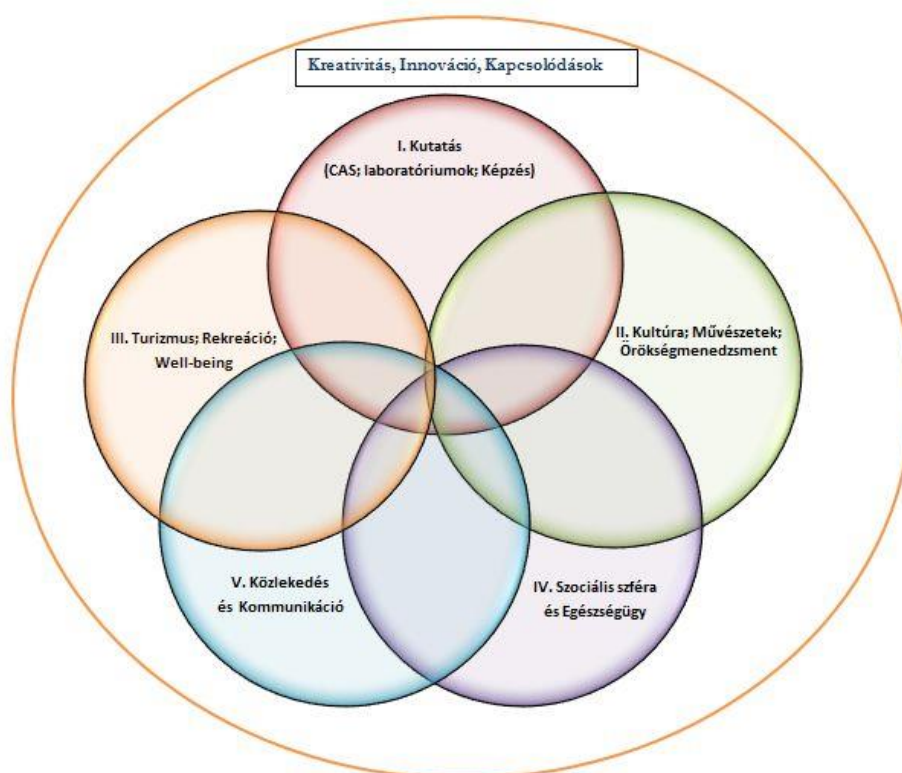
Az ISES folytatni kívánja jelenlegi erőfeszítéseit annak érdekében, hogy Kőszeg és Nyugat-Pannónia egésze a magyar és külföldi szakemberek, kutatók, diplomaták, politikusok, nemzetközi találkozóhelyévé váljon.

Előadás az ISES International Economic Relations (Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok) képzésén

A fejlesztési stratégia koncepciója és a tervezett projektelemek bemutatása

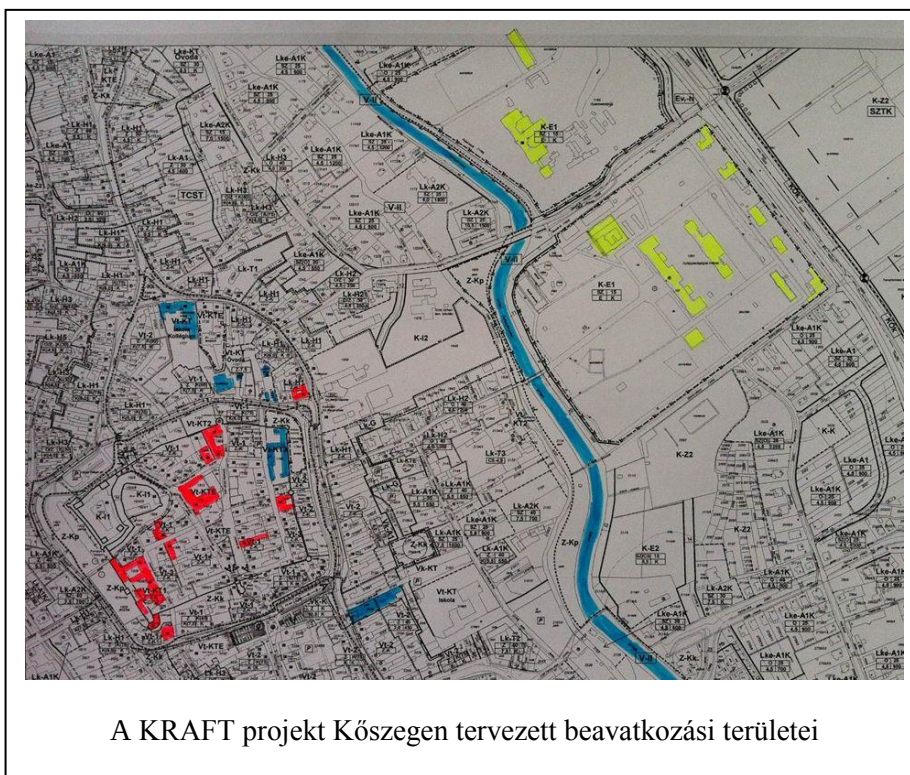
A „Kreatív város – fenntartható vidék” (KRAFT) egy új, komplex, innovatív fejlesztési koncepció, amely abból indul ki, hogy a fejlesztések és beruházások – a növekedés és versenyképesség – sikerének záloga egy adott térség városai, intézményei, meghatározó gazdasági, társadalmi és közéleti szereplői közötti hatékonyabb együttműködés, a társadalmi, kulturális és kapcsolati tőkékben rejlő szinergia. Ez a szinergia három terület mentén értelmezhető, melyek a Kreativitás, Innováció és Kapcsolódások fogalomhármásán belül rajzolja ki a KRAFT különböző területeit. Ezen belül öt – egymással szoros kapcsolatban álló – terület mentén különíthetők el a fejlesztések, melyet az alábbi ábra szemléltet:

Az integrált KRAFT fejlesztési stratégia egyszerűsített szemléltető vázlata

A projekt keretein belül kiemelt szerepet kap a kutatás, amit a tervezett Felsőfokú Tanulmányok Központja (Center for Advanced Studies – CAS) lát el együttműködve az alapkutatásokat és alkalmazott kutatásokat folytató laboratóriumokkal; de ide sorolhatóak a felsőfokú – egyetemi, mesterszintű és doktori – képzések is. Szintén kiemelt elem a kultúra, a művészetek és a kulturális örökség menedzsment, melyre Kőszeg város gazdag épített környezete és kulturális potenciálja kiváló terepet biztosít. Az élhető város kialakításának szintén fontos elemei a harmadik pontként szereplő idegenforgalmi fejlesztések, a rekreáció, és a jól-lét (well-being) mint fejlesztési stratégia megfogalmazása. Ezen felül a komplex fejlesztés nem képzelhető el egy átfogó közlekedési és kommunikációs (IKT eszközök fejlesztése, kommunikációs csatornák működtetése stb.); valamint a szociális szférát és egészségügyet magába foglaló fejlesztési elképzelések nélkül.

A fejlesztési tervek jelenlegi stádiumában Kőszeg városra korlátozódnak, azzal a kitétellel, hogy a megvalósuló fejlesztések távlati céljaként a városon túlmutatva térségi fejlesztési stratégiává nőjék ki magukat. A kőszegi fejlesztéseket az alábbi térkép szemlélteti:

A következőkben ezen öt terület mentén mutatjuk be a tervezett programelemeket, konkrét fejlesztési elképzeléshez kapcsolva az elméleti fejlesztési koncepciót.

I. Kutatás, oktatás, disszemináció és impact faktorai

A stratégia kiemelt eleme a kutatás és oktatás fejlesztése, ennek összekapcsolása a várossal. A program két töről fakad, melyek kiindulópontot jelentenek a projekt számára. Az oktatási profil számára az ISES alapítvány által gondozott két képzés (nemzetközi gazdasági kapcsolatok és kulturális örökség menedzsment és fenntartható fejlődés), míg a kutatásra az idei évtől elindult, a Nemzeti Kiválóság program keretein belül működő Új Közép-Európa részprogram jelent alapot, amiből a projekt is táplálkozik. A fejlesztési elképzelés egyrészt intézményes szinten a Felsőfokú Interdiszciplináris Tanulmányok Központját takarja, mely oktatási és kutatási tevékenységet egyaránt ellát, másrészt a Pannon Egyetem és a vele együttműködő partnerek – oktatási és kutatási – fejlesztési tervét, illetve a szintén Pannon Egyetem valamint a kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági Szakképző Iskola együttműködésén alapuló fejlesztési terveket foglalja magába.

A Felsőfokú Interdiszciplináris Tanulmányok Központja (Center for Advanced Study - CAS) és kapcsolódó programelemei

A projekt további fejlesztésének célja egy olyan új, innovatív, interdiszciplináris tudásközpont, tudáshálózat létrehozása, amely összekapcsolja a nagy tudományterületek elméleti és gyakorlati vonatkozásait, és biztosítja a kormányzat/önkormányzat, az oktatási intézmények és vállalatok alkotta hármasság közötti összhang megteremtését. Ennek egyik intézményi megvalósulása a tervezett Felsőfokú Tanulmányok Központja (Center for Advanced Studies – CAS).

A megvalósuló fejlesztési elképzelés Magyarországon és Európában is egyedülálló, a megszokott, merev intézményrendszeri struktúrától eltérően rugalmasan lehetővé teszi a térség intézményei, meghatározó gazdasági és társadalmi szereplői közötti folyamatos és hatékony együttműködést, a tudás áramlását és hasznosítását.

A CAS és a hozzá kapcsolódó programok alkotta tudásháló az alábbi kutatási és oktatási tevékenységek mentén bontakozik ki:

I. *Kutatás*

A CAS egy új ösztöndíjprogramra építve nemzetközi színvonalú intézményi keretet biztosít a nagy tudományterületek közötti rendszeres párbeszéd és együttműködés számára. Legfőbb célja és hivatása, hogy évente 40-42 (szenior, középkorú és junior) kutatónak ideális alkotókönyezetet teremtsen. A központ két dimenzióban foglalkozik magas szintű kutatásokkal:

– Egyéni kutatók munkássága individuális kutatási programok, illetve ún. tutoriálás keretében.

– Laboratóriumok, központok, különböző intézetek keretei között, amelyek szorosan kapcsolódnak a kutatókhoz és a kutatási területekhez.

Tervezett laboratóriumok:

- Kulturális örökség és fenntarthatóság: a laboratórium célja a kulturális örökség területén releváns információk, adatok feltérképezése, a kapcsolódó trendek, tendenciák elemzése és a területben rejlő lehetőségek feltárása.

- Komplexitás és Nem-linearitás: fókuszában a Magyar Tudományos Akadémiához kötődő témák állnak: társadalmi önszerveződés; káosz az oktatásban, a természetben és a társadalomban; vállalati és önkormányzati folyamatszervezési témák, valamint ezek természet-tudományi alapkérdéseikhez kapcsolódó kutatások.

- Globalizáció és Kormányzás Laboratórium: cél, hogy kidolgozzon és elérhetővé tegyen egy interdiszciplináris, együttműködő, valamint több szintű érintettséggel bíró szemléletmódot, annak érdekében, hogy a demokratikus gyakorlatok új fogalmat nyerjenek, képessé téve a polgárokat az életminőségük és a kormányzás minőségének fejlesztésére.

Európa-ház (Kőszeg, Chernel u. 14.) a leendő Center for Advanced Studies (CAS) központja

- Nyílt Adat és Közösségi Informatika Műhely: a műhelyben a tervek szerint a Big Data-val és az Open Data-val kapcsolatos, alkalmazott inkubátor jellegű tevékenységek folytatása, valamint a közösségi informatika létjogosultságának társadalmi, gazdasági, politikai és társadalomelméleti szempontból való vizsgálata valósulna meg.

Tervezett centrumok:

- Big Data Központ: olyan interdiszciplináris, alkalmazott kutatási központ, amely a BigData analitikus lehetőségeinek innovatív felhasználását támogatja. A témában folyó regionális kutatóhelyek közötti együttműködésen túl a világ vezető műhelyeivel való személyes kapcsolatok ápolásával támogatja a közszféra policy döntéseinek megalapozását, a vállalkozások számára az alkalmazások fejlesztését, a felsőoktatás műhelyei számára az opendata és a bigdata lehetőségeinek tréningekkel és workshopokkal való támogatását.
- Jövőkutatásokra épülő interdiszciplináris kutatóműhely – Természettudományi és Műszaki Informatikai Advanced Study: a globális társadalmi és gazdasági trendek lokális térségi hatásait kutatni képes, interdiszciplináris szellemi műhely „jövőkutatások” szakmai fókusszal, alapvető természettudományi és műszaki informatikai területen.
- Nemzetközi Fenntarthatósági Elemző Központ: a központ célja tudományosan megalapozott gyakorlati, precíz módszerek kidolgozása a fenntarthatóság jobb megértéséhez és előmozdításához, az új információk létrehozása, összegyűjtése az egyetemi képzés és ipari/közigazgatási közegben folytatott tanfolyamok révén való terjesztéséhez.
- Pannon Irodalom Háza: célja a nyugat-dunántúli régió és az osztrák-magyar, szlovén-magyar közös irodalmi örökség megőrzése és bemutatása. Teret kíván adni a kortárs irodalmi élet szereplőinek és törekszik a jelen irodalmának megismertetésére.

Tervezett háttérintézetek:

- Könyvtár: a könyvtár gyűjteményének anyagát a CAS és hozzá kapcsolódó programok keretein belül létrehozandó képzésekkel és kutatási témákkal összefüggő dokumentumok adják. A létrejövő intézményben elérhető információk a hagyományos, papír alapú folyóiratok és könyvek mellett egy modern könyvtár szellemének megfelelően elsősorban elektronikusan, e-könyvek formájában állnak majd a látogatók rendelkezésére.

- KRAFT Intézet: történeti, szociológiai, empirikus kutatások központja. Feladata a Kőszeg-Szombathely városegységek lehetőségeinek feltárása, elemzése, a későbbiekben pedig további elmaradott, dél- és nyugat-dunántúli területek vizsgálata, gazdasági, társadalmi és egyéb problémáinak körülményeinek vizsgálata, a problémarendszer feltérképezése, az egyes területekre vonatkozó kitörési pontok megtalálása, a kapcsolódó, határon átnyúló lehetőségek megismerése, bemutatása. A kutatások az önkormányzatok, a gazdasági és egyéb szereplők bevonásával valósulnak meg.

A 19. Nemzetközi Nyári Egyetem résztvevőinek látogatása a könyvtárban

- KRAFT Iroda: feladata a KRAFT programhoz tartozó projektek számára európai uniós, illetve más alapból származó pénzügyi források felkutatása, a beadandó pályázatok összeállítása, a projektek menedzselése.
- Kiadó Hivatal/Publikációs Iroda: feladata a CAS oktatási és kutatási tevékenységének dokumentálása, kiadványok szerkesztése, nyomtatása, terjesztése.
- KRAFT Menedzsment: biztosítja a KRAFT program megvalósulását. Egyeztet, koordinál, ellenőriz a résztvevő szervezetek és a támogatók között a projektek sikeres végrehajtása érdekében.

II. Oktatás

A CAS kutatások eredményeit a nemzetközi, posztgraduális oktatási és kutatási programok is felhasználják. A doktori iskoláknak, a mesterképzéseknek, a CAS kutatásoknak, a laboratóriumi tevékenységeknek egymást erősítő hatásuk van, ezen felül a köztük lévő speciális kapcsolat/hálózat miatt technikai, szervezési, anyagi előnyöket is élveznek egy hagyományos felsőoktatási struktúrához képest. A CAS-hoz kapcsolódó oktatási/képzési programok a következők:

- *Doktori iskolák:*
 - Interuniversity Center: több egyetem közösen valósítja meg programjait, képzéseit, nyári egyetemeket, közös előadásokat tartanak, közös dokumentumokat, publikációkat adnak ki.
 - Global and Regional Studies Interdisciplinary School, a Pannon Egyetem doktori iskolája, amely a CAS szellemi kapacitásával egészül ki.
- *Nemzetközi Diplomáciai Akadémia:*

Egy angol nyelven folyó, négy szemeszteren alapuló posztgraduális- és mesterképzési forma, amelynek célja a nemzeti külügyi szolgálatok, a nemzetközi szervezetek és NGO-k, valamint más nemzetközi kapcsolatokban érintett szereplők, valamint általában a diplomáciai feladatok számára felkészült szakemberek képzése.

- *Mesterprogramok:*
 - Nemzetközi gazdasági kapcsolatok, Globális és európai tanulmányok program,
 - Kulturális örökségmenedzsment és fenntartható fejlődés,
 - Critical Studies in the Information Age,
- European University Institute (Új iskola a határon): egy interdiszciplináris (társadalom-, természet- és műszaki tudományokat, valamint az élettan területét magába foglaló) doktori iskola, amelynek működése eltér az eddigi gyakorlattól.

Újszerűsége egyrészt az erős regionális fókuszából adódik, amely Kelet-Európát, a Balkánt és Közép-Ázsiát foglalja magában, az EU-hoz csatlakozni kívánó országokból is merítené

Nemzetközi diákok workshopja az ISES Kulturális örökség

kutatóit. Másrészt élő a kapcsolata a változó világgal, a társadalmi, intézményi, kulturális közeggel, és ez mind megjelenik oktatási, kutatási programjaiban is.

A támogatandó kutatási programok regionális (közép-európai) és a legszélesebb értelemben vett interdiszciplináris jellege új színekkel gazdagítja az Európai Kutatási Térséget, és a legmagasabb szinten kapcsolhatja be Magyarországot a komplex globális problémákról szóló tudományos és közéleti vitákba.

A KRAFT tudáshálózatának létrehozásában számos szervezet működik közre:

- Társadalomtudományok és Európa-Tanulmányok Intézet Alapítvány (Institute for Social and European Studies Foundation - ISES),
- Pannon Egyetem,
- Corvinus Egyetem,
- Eötvös Lóránd Tudományegyetem,
- Külügyminisztérium,
- Magyar Tudományos Akadémia,
- IBM,
- Vas Megye Önkormányzata,
- Kőszeg Város Önkormányzata,
- Europa Nova Nonprofit Kft.

A Pannon Egyetem kutató-oktató bázisának létrehozása

A Pannon Egyetem a jelenleg még létesítés alatt álló kőszegi telephelyén tervezett oktatási tevékenység mellett K+F témák kibontakoztatására, illetve ezek eredményeinek (termékek és szolgáltatások) piaci hasznosítására készül.

Oktatásfejlesztés

A hajdan híres iskolavárosnak, Kőszegnek ma is meghatározó, negatív emléke a tanítóképző '50-es évek végi Szombathelyre költöztetése, ami egyet jelentett a városban a felsőfokú oktatás megszűnésével. A gyógyulási folyamat 1996-ban kezdődött. Jelenleg két képzés folyik Kőszegen az ISES alapításával:

- Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok (MA program),
- Kulturális Örökség Menedzsment (BSc, angol nyelven).

A két képzés különösen azok számára ajánlott, akik a társadalmi és politikai változások, a kommunikáció, a kulturális örökség, menedzsment, fenntartható fejlődés, a demokratikus átmenet kihívásai, a kisebbségek és emberi jogok tanulmányozása iránt érdeklődnek.

A Pannon Egyetem a kőszegi telephely létesítésével hozzájárul a térség tudományterületi sokszínűségének bővítéséhez. A műszaki és

Együttműködési megállapodás aláírása a Pannon Egyetemmel Kőszegen (A fényképen jobbról balra: Prof. Miszlivetz Ferenc, az ISES igazgatója; Huber László, Kőszeg város polgármestere; Prof. Friedler Ferenc, a Pannon Egyetem rektora és Dr. Bokányi Péter, az Európa-ház Egyesület elnöke)

természettudományok megjelenítésével pedig új profilt és ezzel együtt új lehetőségeket ad a fejlesztési koncepcióhoz.

Kutatás-fejlesztés, innováció

Az európai uniós támogatásokra vonatkozóan a következő tervezési időszakban a várakozások és előzetes információk alapján a források mintegy 60%-a a KKV szektorhoz fog eljutni. Éppen ezért meg kell vizsgálni a város és a nem szűken vett térség gazdaságának főbb jellemzőit. A Pannon Egyetem szempontrendszere középpontjában kell, hogy elhelyezkedjen: a jövőben lesznek-e és, ha igen, mely vállalkozások lehetnek a Nyugat-Dunántúli Régióban megvalósuló K+F projekt partnerei.

A térség gazdasági szerkezetének meghatározó elemei:

- szőlőtermesztés,
- erdőgazdálkodás,
- gépjárműgyártás (+ beszállítók),
- kézműipar,
- elektronika,
- szolgáltatások igénybevétele.

Az ÚMFT statisztikai adatok alapján Kőszeg elmarad az országos átlagtól mind a benyújtott támogatási igény (KEOP, TÁMOP), mind a támogatott pályázatok tekintetében (GOP, KEOP, TÁMOP). A Pannon Egyetem projektgenerálással illetve hazai/nemzetközi forrásszerzéssel kapcsolatos képességeivel és tapasztalataival is tudja segíteni a program megvalósítását.

A Pannon Egyetem által javasolt K+F témák:

- Mérnöki Kar
 - motorfejlesztési tesztelési feladatok,
 - minőségbiztosítási feladatok a gyártásban,
 - termikus analízis, anyagvizsgálatok végzése,
 - interdiszciplináris kutatások, elektroteológiai és magnetoreológiai folyadékok alkalmazása a gépjármű mechatronikában.
- Georgikon Kar

A javasolt fejlesztések a Georgikon Kar és a kőszegi partnerek közös érdekeltsége mentén az UTIRO Leader Egyesület által felvázolt vidékfejlesztési koncepcióhoz kapcsolódóan a szőlő és bor ágazat, az ökológiai gazdálkodás, a gyógy- és fűszernövény termesztés, továbbá a tájfajtákra alapozott helyi gyümölcsstermesztés fejlesztésére irányulnak.

- rezisztens kékszőlő fajták nemesítése és termőhelyi vizsgálata a szőlő termesztéstechnológiától a borászati feldolgozásig,
- gyógy- és fűszernövény feldolgozás fejlesztése,
- körte génbank létrehozása és fejlesztése a tájfajtákra alapozott gyümölcsstermesztés megalapozása céljából.

A Pannon Egyetem létre kíván hozni egy Tudás- és Technológiatranszfer Irodát Kőszegen, melynek feladata rövidtávon a potenciális projektpartnerek feltérképezése, az igények felmérése és visszajelzés küldése a karok irányába. Kölcsönös együttműködési

szándék esetén a partner bevonásával vagy a partnerhez való csatlakozás révén (pl. GINOP pályázatok) a következő lépés a forrás megszerzése, melynek birtokában indulhatnak a konkrét, helyi fejlesztések és kapacitásbővítések.

Georgikon evangélikus térségfejlesztés (GET KRAFT)

A projekt három szervezet együttműködésében megvalósuló, az agráriumra, a vidék fejlesztésére fókuszáló térségfejlesztési elképzelés. Az együttműködő felek: Pannon Egyetem Georgikon Kara, az Evangélikus Szakképző Iskola és az UTIRO LEADER HACS.

A KRAFT Fenntartható Vidék elvéhez a kőszegi térség viszonyait, lakossági, önkormányzati, vállalkozói képességeket figyelembe véve, a következő közös víziót fogalmazták meg az együttműködő partnerek:

□ A Kőszegi térség települései és annak lakossága, vállalkozói, civil szervezetei, oktatási intézményei befogadják, közülük valónak érzik a lakóhelyükön megjelenő oktató, kutató, fejlesztő, tudás és kiválóság központokat alapító Pannon egyetemi polgárokat. Velük közösséget alkotva, közösen munkálkodva, a fiatalságot helyben tartó, kreatív ipart idevonzó, rekreációs, ezerarcú Írott-kő Natúrparki tájat teremtenek, tartanak fenn, mely minden vendéget szeretettel vár és fogad.

□ Egyéni céljaik elérését, saját jövőképük kiteljesedését összehangolt tervezés utáni közös menedzsment által koordinált oktatási, képzési, kutatási politika végrehajtásában, eredményeiknek a közösség felé való publikálásában, gyakorlatba való átültetésében látják megvalósulni. Vállalásaik nyomán tudásuk, társadalmi kohéziós erejük nő, valamint szabad szellemi tőkéjük keletkezik, amit a térség előremozdítására fordítanak a jövőben is.

□ Fenntartható vidéket, biológiai sokféleséget, élhető falvakat, egészséges, kiváló minőségű élelmiszert előállító gazdaságot építenek, és oktatási, szemléletformálási, nevelési tevékenységükkel a térség szellemi potenciálját fokozzák. Munkájuk nyomán a KRAFT program más részterületeinek megvalósulását és eredményességét is előmozdítják, sikereik részévé teszik.

A GET KRAFT megvalósításától elvárt hatások:

□ Élhető városi és vidéki környezet létesítése: környezettudatos lakosság, kreatív ipar és smart települések népesítik be a régiót.

□ Tudástranszferek adaptálása a helyi adottságokhoz: helyi problémákat megoldani képes, menedzser-, vállalkozó szemléletű fiatalok jelennek meg.

□ Natúrparki tájhasználat előmozdítása: a biodiverzitás gazdagodik és természeti környezetünket színesítve adjuk tovább gyermekeinknek.

□ Egészséges, helyi élelmiszer és turisztikai szolgáltatások: a helyben előállított, helyben értékesített termékek fogyasztása, turisztikai attrakcióvá fejlesztése.

□ Közösségek erősítése, „KRAFT-osodó” régió: befogadó város és vidéke, ahol az egyéni képességek fejlesztése mellett a vállalkozások és civil szervezetek száma is emelkedik.

A GET KARFT keretében tervezett elemek, potenciális beavatkozási lehetőségek:

Pannon Egyetem Georgikon Kara

1. Kőszegi Campus létesítése – „Iskola a város határán”

A Pannon Egyetem Kőszeg városában várhatóan 2015 évtől számos tudományterületen kezd meg – az első években még csak levelező képzésekkel – tevékenységét, így a Georgikon Karra alapozottan a speciális agrármérnöki képzések is elindulnak.

2. Helyi igényekre reagáló képzések indítása - „Kreatív térség kreatív képzése!”

A Pannon Egyetem, a Georgikon Kar oktatói, kutatói, szellemi tőkéje és a helyi igények felmérése alapján a tervek szerint a következő időszakban, a saját mátrixos képzési struktúrájára alapozva gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki, turisztikai desztinációmenedzser, valamint szőlő- és borgazdasági agrármérnöki képzést indít.

3. Integrált tudományokon alapuló képzések - „A kreatív tudós határai”

Az elképzelések szerint a Pannon Egyetem vezetése vállalkozik arra, hogy integrált, posztgraduális, interdiszciplináris oktatási területek képzési programját – más karokkal és egyetemekkel egyeztetve – kidolgozza, valamint a képzési munka részét képező feladattá teszi a 2020-ig tartó időszakban.

4. Vidékfejlesztési kiválóságközpont alapítása - „Tudomány a kreatív vidékért!”

Cél a campus területén egy olyan képző, szemléletformáló műhely alapítása, felszerelése, működtetése, mely feladatául tűzi ki az agrártudományokon túli területeknek, a vidék és az annak szellemi potenciáljával rendelkező értelmiség részére humán, társadalomtudományi, gazdasági ismeretek átadását.

5. AIK- Agrár Innovációs Kutatási Központ nyitása - „Kreativitás Vidéki Háza”

A Georgikon Kar képzéseihez, kutatási programjaihoz szükséges bázis (gyógynövény, szőlő, gyümölcs öko-kertek), gazdaságok és kísérleti helyszínek a város területén nem valósíthatóak meg hely és az ökológiai feltételek hiánya miatt. Ezért javaslatunk szerint a Lukácsházán létrejövő térségi, Város a vidékben program területén és a község szőlőhegyére, kertjeire alapozva ki lehetne alakítani egy, a keszthelyi anyaintézettel párhuzamos kutatási programot lebonyolító európai szintű, kreatív kutatóházat, mely képes megfelelni a magyar és külföldi kutatók magas szintű elvárásainak.

6. Élelmiszer-minőség ellenőrző labor nyitása - „Fenntartható minőség”

A tervek szerint megépül, egy felszerelt komplex, kémiai és biológiai vizsgálati rendszereken alapuló laboratórium, mely képes az élelmiszerkutatások, gyógynövény és vegyszeranalitikai mérések, talajkárosodás és szennyeződés mérésekre, valamint egyéb toxikológiai, bakteriális, mikotoxikológiai, virológiai mérésekre is alkalmas.

7. Élelmiszer Innovációs Központ alapítása - „Az egészséges finom is!”

A kutatási eredmények hasznosításával, új minőségi szőlőfajták termesztésbe vonásával, a szőlő látványüzemben való borra alakításával olyan, Kőszegre jellemző, egyedi vörösbor állítható elő a térség szőlőhegyein, mely méltán kerülhet minden, KRAFT-ot érezni, látni kívánó ember poharába. A bor mellé az Evangélikus Szakképző Iskola és a helyi gasztronómia alapanyag-kínálata, a helyi alapanyagokra alapozó konyhák segítségével egyedi ízek, ételek is kerülhetnek a vendégek tányérjába. Így együtt európai minőségű slow jellegű étkezési kultúra és élet honosítható meg a Natúrpark területén.

Evangélikus Szakképző Iskola

8. Egyetemi gyakorló iskola cím megszerzése - „Kreatív közoktatás, kreatív fiatalság”

A Pannon Egyetemmel való szoros együttműködés eredményeként a középiskola előtt lehetőség nyílik egy oktatási rangot jelentő, az iskola képzési rendszerét megújító, az egyetemi oktatás igényeinek és a fiatalok képességeinek fokozását hozó tanulmányi, oktatási rendszerfejlesztésre is. A szükséges szakmai képzéseken túl, tantervi rendbe igazítva tanítaná a kreatív gondolkodást, a közösségi szemlélet kialakítását.

9. Innovatív szakképzési rendszer kidolgozása - „Minőséget minőségi alapokról”

Az Evangélikus Szakképző Iskola képzési profilját – lehetőség szerint felmenő rendszerben – reorganizálni kell úgy, hogy a falai közül kikerülő diákok – a Pannon Egyetem jövőendő hallgatói – kompetens tudásalapról indulva lehető legkevesebb lemorzsolódással és mellékpályás kitéréssel, időbeli csúszás nélkül tudjanak a munkaerőpiacon versenyképes diplomájukkal megjelenni.

Az Evangélikus Szakképző Iskola
Kőszegen

10. Gyakorlati oktató bázisok kialakítása - „A kézzel fogható tudás”

Ki lehet alakítani a képzési szerkezet követelményeinek megfelelő, jól felszerelt, gyakorlati oktató bázist, mely a tanító hely szerepén túl gazdaságként, vállalkozói szemléletű mintagazdaságként is képes mintát adni a fiataloknak.

11. Oktatási helyszínek reorganizációja - „Korszerű tudásátadás Kreatív módon”

Olyan szakmák, szakterületek, képzések esetén, melyek jövőbeli művelői a munkájuk során a személyes kreativitásukat is kell, hogy használják (pl.: infó-kommunikáció, turizmus, vendéglátás), fontos a kreatív megközelítések megismertetése, azok napi szükségletté tétele. Olyan képzési eszközök, technikák bevezetését tartalmazza a program, melyek emelik a problémamegoldási szinteket, újszerű megközelítéseket mutatnak, serkentik a diákok fantáziáját.

12. Logisztikai fejlesztés – szállás és étkezés az oktatás szolgálatában - „Vidékiként otthonosan a városban”

Az Evangélikus Szakképző Iskola kollégiumának rekonstrukciója, a diákok lakhatási körülményeinek javítása, étkezési lehetőség megtartása, valamint a Tangazdaság és a Tankert alapanyag-termelési kapacitásainak összehangolása a program célja.

13. Középfokú szakképzések indítása, fejlesztése - „Korszerű igényekre korszerű tudás”

Cél, hogy a dinamikus változó munkaerőpiac igényeinek megfelelő, magasan jegyzett, minőségi tudást adó képzések induljanak együttműködve a megyei munkáltató és munkaügyi szervezetekkel, térségi foglalkoztatókkal, önkormányzatokkal.

14. Beiskolázási körzet és keretszám növelése - „Vonzó iskola - vonzó képzés”

A három együttműködő partner a tervek szerint kidolgozza azt a rendszert és szemléletet, mely lehetővé teszi, hogy az Evangélikus Szakképző Iskola legyen az, amely felvillantva a folytatólagos képzés lehetőségét, akár a nagyobb térségből is karrier-perspektívát kínáljon a pályaválasztás előtt állóknak. Ezáltal az Evangélikus Szakképző Iskola a jelentkező tanulók számát úgy tudja bővíteni, hogy végzős diákjainak határozott életpályát kínál.

Továbbfejlesztve a korábbi beiskolázási stratégiát, 7-8 osztályos kortól már a környékbeli általános iskolákban is megjelenhet ajánlata, ami vonzó választási lehetőség minden családnak, fiatalnak. Ezzel együtt a Pannon Egyetem beiskolázási munkái redukálódnak, jobb, egységesebb szemléletű középiskolai oktatásból érkező hallgatói sikeresebben veszik a képzési akadályokat, ami az egyetem számára is kézzelfogható előny lehet.

Határtalan hangok - Zenei műhelyek

A Határtalan Hangok az Európai Bizottság Creative Europe elnevezésű programja részleges finanszírozásával megvalósítandó projekt, amely a Kőszegen formálódó interdiszciplináris műhelyek intellektuális erőforrásaira támaszkodik. Az elképzelés a hanghullámok minden irányú terjedését tekinti kiinduló modellnek a politikai és kulturális határok viszonylagosságát vizsgáló társadalmi–művészeti projekt számára.

A „sound art”, mint a kreatív iparágakban a digitális eszközök által felhasznált kifejezési forma és a zene ideálisak Európa kulturális és meglévő politikai határainak áthidalására. Népzenei gyűjtéseik feldolgozása során többek között magyar zenetudósok, Bartók Béla és Kodály Zoltán, majd tanítványaik is bebizonyították, hogy a zenei motívumok a határokon is átívelnek a Közel-Kelettől egészen Magyarorszáig.

A kőszegi projekt a zeneipar leggyorsabban fejlődő szegmensében, a mobil eszközökön megszólaltatható, felhőalapú, prediktív analitikán alapuló interaktív alkalmazások területén nyújt újdonságot. A Big Data és nyílt adatforrásokra építő applikáció-fejlesztéseket is generáló elképzelésről van szó, amely a helyi és környező iskolák fiataljait is játszva vezeti be az új technológia világába. Az innovatív tevékenységek eredményeképpen új hangtechnológiák és zenei applikációk alkalmazása és fejlesztése, valamint új dokumentációs technikák és hatásmérési indikátorok kidolgozása történik.

A projekt indulásakor a digitális hangművészet és az experimentális zenei gyakorlat európai vezető intézményei magyar szakemberekkel és zenészekkel együtt vesznek részt a program kidolgozásában, amely Kőszegen egy állandó attrakciót és hozzá kapcsolódó munkahelyeket is teremt.

A Határtalan hangok fő célja a határok mentén élő közösségek közös akusztikus környezetének tudatosítása. A természet hangjai, a települések hangvilága, a digitális hangzó anyagok közössége, a zenei örökség, de még az időjárás vagy a nyelv zenei elemei is része a közös akusztikus térnek. A hangzó atmoszféra - mint kiinduló művészeti alapanyag - vizsgálata és használta közben építészeti, urbanisztikai vagy meteorológiai és fizikai jellemzőkről beszélünk. Ennek megfelelően a projekthez kapcsolódó workshopokon nemcsak zenészek és hangászok (Kőszegen alakult meg Magyarország első Hangászdája 1825-ben), hanem más tudományágak képviselői is jelen lesznek.

A művészeti és részvételre alapozó helyi installációk során a Határtalan Hangok a helyben lakókat bátorítja abban hogy új érzékenységgel közelítsenek a saját környezetükhöz és ezzel is elősegítsék a helyi életminőség generálását. A közösségi terek hangzásvilágának alakításával, a határ másik oldalára is átnyúló hangzásélmények a látogatók számára is élményszerű megosztásával a határok spiritualizását feszegetjük.

A projektet magyar részről, hangászati szakmailag Mizsei Zoltán, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzora irányítaná, aki az innovatív fiatal zenészeket vonná be a Kőszegen folytatandó fejlesztő munkába.

Zene és Regionalitás - Collegium Musicum Ginsiumensis (Kőszegi Hangász Kollégium)

Korunk egyetemi szisztémája nem, vagy csak nagyon kevésbé teszi lehetővé a diszciplínák közti átjárást, a különböző szak- illetve művészeti területek közötti együttműködést, együtt gondolkodást. Az általános zenei nevelésben is tapasztalható már egy ideje egyfajta regressziós tendencia, ami még nehezebbé teszi, hogy egy, a zenével nem szakmai szinten találkozó ember aktívan vehessen részt zenei programokban, márpedig elismert tény, hogy a zenélés által felszabaduló kreatív energiák jótékonyan hatnak az élet más területeire is. Hasonló probléma a kistérségi, regionális, vagy fogalmazhatunk úgy, hogy a fővárostól, vagy a megyeszékhelyektől távolabb eső települések fokozatos elszigetelődése a kortárs művészeti- azon belül zenei folyamatoktól, értékektől.

A Collegium egyik célja, hogy mindazok a kutatók, tanárok, alkotók, akik az ISES látókörébe kerülnek, ottlétük során találkozhassanak a zene által megismerhető és elsajátítható kreatív eljárásokkal, gondolatokkal, hogy saját maguk is részesei lehessenek zenei alkotó, improvizatív, kreatív folyamatoknak. Emellett Kőszeg városa és a környező régió zenei életére is termékenyen hathat a Collegium működése. Egyrészt a város, a környező települések lakói, diákjai is részesülhetnek a programban leírt zenei kreatív programokban, másrészt cél, hogy a térségben meglévő zenei élet, zeneoktatás szereplői is új impulzusokat, sőt megmutatkozási lehetőségeket kapjanak programjaik megvalósulása által. A projekt feladata felkutatni, összegyűjteni, s a jövőben különböző formákban a köz elé tárni a városra, a régióra jellemző történelmi, s jelenkori zenei értékeket, például egy hang-térkép megszerkesztésével, a létrejött hanginstallációk, vagy egyéb zenei alkotások dokumentálásával, vagy a programban szereplő regionális reneszánsz zenei központ kutatási eredményeinek rendszeres publikálásával.

Hannah Berger – Haninah produkció
koncertje a 19. Nemzetközi Nyári
Egyetemen Kőszegen

Művészet és közösségépítés

A Koltai Katalin (Junior Prima Díjas gitárművész, zenepedagógus, zenei rendező) által vezetett Mezítlábas Zenészek Művészcsoporthoz tartozó programjának célja, hogy egy éven keresztül rezidens együttesként olyan zenei és összművészeti eseményeket teremtsenek Kőszegen és az ISES Intézetben, melyek a művészetről való közös gondolkodás megkezdésén keresztül a közösségépítés és a kulturális eszmecsere célját szolgálják. A művészcsoporthoz tartozó tagjai sok éves tapasztalattal rendelkeznek a közösségépítő művészet területén, számos saját projektet hoztak már létre. A kőszegi projekt általános célja az új kommunikációs csatornák nyitása, párbeszéd és együttműködés a helyi közösségekkel, valamint az ISES és Kőszeg társadalmi együttműködésének fejlesztése a művészet segítségével.

A művészet jelenléte kiemelkedő fontosságú a városi közösségek és a kutatói közösségek életében is. A létrehozott workshopok, előadások, hangversenyek, performanszok lehetőséget kínálnak a „bekapcsolódásra” mindazoknak, akik már maguk is mindennapi

életük részekként tekintettek a magas művészetekre, és éppúgy azok számára, akik mostanáig elzárkóztak az ilyen jellegű eseményektől.

A kidolgozott program fontos törekvésként keresi a társadalmi sokszínűséget mind korosztályi, szociális, iskolázottsági szempontból. A legfontosabb célcsoportok és az őket célzó program típusok:

- **Workshopok, előadások az ISES Intézetben**

A program tematikáját klasszikus és kortárs zene által felvetett filozófiai és esztétikai kérdések strukturálják. A hangversenyek szorosan kapcsolódnak az őket megelőző szeminárium jellegű előadásokhoz. Emellett az interaktív workshopok keretében a hallgatóság maga is aktív résztvevőként ismerhet meg különböző technikákat.

- **Speciális interaktív eszközöket használó, közös zenélésbe, alkotásba bevonó koncertek**

A program fő célkitűzése a kőszegi Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményhez tartozó iskolák tanulói fejlődésének elősegítése művészetpedagógiai eszközökkel, valamint a kőszegi Budaker Gusztáv Zeneiskola diákjaival és tanáraival való együttműködés. A program összművészeti jellegű, így magában ötvöz drámapedagógiai, zeneterápiás és vizuális művészeti elemeket.

- **A Kőszegi műemlékek (elsősorban a kőszegi Zsinagóga) megismertetését és népszerűsítését célzó értékőrző zenei és összművészeti események**

Kulturális hagyományörző programként kiemelt célja a kőszegi kihasználatlan műemlékek (elsősorban – a projektgazdával egyeztetett módon és keretek között – a kőszegi Zsinagóga) aktív kulturális tartalommal megtöltése, és ezáltal a helyi kulturális életbe becsatolása. A programsorozat elemei kamarazenei koncertek és koncertszínházi produkciók. A Zsinagógába tervezett programok között szerepelnek zsidó és más tematikájú programok is. A művészcsoport házigazdaként a magyar művészeti élet kiemelkedő előadóival együttműködésben mutat be produkciókat, melyek mind a klasszikus kamarazene, mind a világzene, jazz, mind a kísérleti színház elemeit magukban ötvözik.

- **A nyári hónapokban jazz tematikájú mesterkurzusok megtartása**

Binder Károly zongoraművész, zeneszerző, tanszékvezető egyetemi tanár által megtartott mesterkurzusok.

II. Kultúra, alkotóművészet és kulturális örökség menedzsment

A KRAFT második nagy egységét a kultúra, az alkotóművészet és a kulturális örökség menedzsment fogalmak mentén lehet elkülöníteni. A koncepció alapját a tanuló és tanító város, a kreatív várossá válás programja jelenti. Ez magába foglalja a turizmust, az idegenforgalmat, de a munkahelyteremtést és fenntarthatóságot is, mely a helyi közösség és az idelátogatók számára egyaránt megpróbálja kielégíteni a megnövekedett igényeket.

Ide sorolandó a tervezett projektek közül a Kőszegi „Toronyélmény” elnevezésű elképzelés, melynek fókusza az evangélikus templom különálló tornya; a Kőszegi Agora című koncepció, mely egy örökségközpont létrehozását célozza meg a volt Balog-iskola épületében illetve a Gyöngyös patak revitalizációja, de ide sorolható a Bencés rendház funkcióbővítő fejlesztése is. Ezen túl kidolgozás alatt állnak olyan projektek, mint például a kőszegi zsinagóga felújítása és új funkciókkal való ellátása, vagy a Megbékélés és Dialógus Házának létrehozása.

Nemezgyár revitalizációja

A kőszegi Nemezgyár 1898-ban jött létre, de egy nemszött technikával előállított, nemezelt textil-terméket gyártó egység létezéséről már 1839-ből származó dokumentumok is tanúskodnak. A 20. században Kőszegen három nagy textilgyár működött: egy szövött technológiára szakosodott lakástextilgyár, egy posztógyár, illetve az ezektől távolabb eső és független nemezgyár. Mindhárom üzem a Gyöngyös-patak mentén, fonodai, majd festő egységekkel kiegészülve működött. A Nemezgyár 1992-től magántulajdonba került és Magyarországon egyedülként állít elő gyapjútartalmú ruhaipari és műszaki nemezeket.

A Nemezgyárban korábban a tűzött filcet is tartalmazó termékpaletta mára két termék előállítására zsugorodott: a termékek 60%-át a dekor célra felhasznált filcek, 40%-át a technikai célra felhasznált filcek jelentik. A dekorfilc általában festett készárúként kerül ki a gyártásból. A festést jelenleg a gyárban végzik, melyet egy külső labor kikolorizálása előz meg. Ehhez gyakran használják a finomfehérített ausztrál gyapjút. A natúr színű, és a magyar gyapjúból készült nemez rusztikusabb, ebből a technikai filcek készülnek.

A projekt egyik meghatározó eleme a Nemezgyár területén a textilipari tevékenység folytatása lenne az alábbi tevékenységek kapcsán:

- a hely természetközeli szellemébe igazítható európai minőségi osztályozásnak megfelelő gyártósor kialakítása,
- a termelés komprimálása, korszerűsítése és technológiai bővítése,
- a környezeti adalék-kiegészítők multiplifikált felerősítése, a gyártás környezeti és energiaforrásainak modernizálása (víz-, napenergia),
- új vállalkozási- és marketingstratégia kiépítése, reprezentációs tevékenységek,
- a Gyöngyös-patak jobb kihasználásának megvizsgálása, alternatív energiák beemelése,

- alapanyag-fejlesztések a piaci versenyképesség növelése érdekében, újszerű nemszött anyagok kikísérletezése és gyártása,
- a helyi alapanyag adottságok monitorozása, további hazai alapanyag-beszállítók (és alternatív alapanyagok) keresése.
- az oktatás projektigényű bevonása a folyamatokba,
- Magyarországi szintellenőrző egységes bevizsgáló labor létrehozása.

KIND, azaz Kőszeg Innovation in Design Unit vagyis Kőszegi Dizájn Innovációs Egység

A kifejezés egyszerűen lefedi a projekt tartalmát, azaz a gyártörténetet, a technológiát, a fejlesztési és újító szándékot. A nemzetközileg könnyen értelmezhető mozaikszó szimbolizálja a kapcsolati nyitást külföld előtt, és hálózati kapcsolatot teremt a KRAFT városfejlesztési projekttel, mint annak innovációs gyermeke.

A projekt három egységre (VALUES) épül:

1. Ipari tevékenység (USEFUL + FINANCIAL VALUE)

A cél az európai minőségi előírásoknak megfelelő termelés-modernizálás, az eddigi és az újonnan felfedezett piacok kiszolgálása, az anyag tulajdonságaiból fakadó technológiai fejlesztés, új felhasználási területek megcélzása, piacok nemzetközi irányú bővítése, reprezentációs célra kialakított bemutatótér létesítése a potenciális megrendelők számára.

2. KRAFT URBANIST FACTOR

Kreatív és klasszikus munkahelyteremtés. Az ipar és a kultúra összefonódásának égisze alatt egy újabb hasznosítható terület létrehozása a város többi pontján futó KRAFT projektekkel szimbiózisban. A cél egy hazai design múzeum létrehozása: magyar bútortörténeti múzeum kialakítása, ahol állandó kiállításként a magyarországi múzeumokkal együttműködésben vidéki kisközponti tárlat lenne látogatható, valamint a 20. századi és kortárs tervezők bútormunkái is közszemlére kerülnének, ideiglenes kiállítási jelleggel. A gyár atmoszférája erősítheti a múzeum turisztikai jellegét is.

3. Fejlesztés/Oktatás (THEORETICAL, PRACTICAL BACKGROUND)

Fejlesztői tevékenység végzése, amely szoros együttműködésben áll a gyártóegységgel. A fiatal kutatók felsőbb szempontok figyelembe vételével egy élő gyárprojektben dolgozhatnak. A fejlesztések lehetséges irányai: gépipari fejlesztések, alternatív technológiai irányok kikísérletezése, új anyagok, teljesen új funkciók keresése a hagyományos technológiára épülve, új értékesítési koncepciók kidolgozása. Kapcsolódó képző- és iparművészeti alkotóterek, műhelyek kiajánlása.

A hangsúly a 3-as funkciók TEAM-szerű egységén van, fontos ezek összegyűrése és társadalmi és gazdasági szintű szoros együttműködése, a megfelelő együttműködő partnerek megtalálása a közös érdek képviselésére, amely kifelé kommunikatív példát statuál. A helyi kőszegi összefogó erő példája egy tárgitottabb olvasatban.

A Design Terminál által szervezett HOLIS tábor résztvevőinek látogatása a Bionemezgyárban

A projekt során **tervezett együttműködések:**

- Társadalomtudományok és Európa-tanulmányok Intézet Alapítvány (ISES).
- Budapesti Műszaki Egyetem, Áramlástan Tanszék.
- Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE).
- Pannon Egyetem (Veszprém).
- Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME).
- Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar, Alkalmazott Művészeti Intézet (Sopron).
- Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ).
- Budai Vár Történeti Múzeum (Budapest).
- Iparművészeti Múzeum (Budapest),
- Collegium Hungaricum Berlin (Németország),
- Create Berlin (Németország),
- Elemente MaterialForum (Berlin, Németország).

Kőszegi „Toronyélmény”

A Kőszegi „Toronyélmény” projekt gazdája és az ingatlan tulajdonosa a Kőszegi Evangélikus Egyházközség.

A kőszegi evangélikus templom 1783-ban épült – II. József türelmi rendelete értelmében – torony nélkül. Az 1900-es évek elején a gyülekezet kívánságára készült egy terv egy új templom felépítésére toronnyal, harangokkal és a templom két oldalán egy-egy lelkészlakással. Az I. világháború azonban közbeszólt, és a későbbi tervekben már csak egy torony megépítése szerepelt, ami meg is valósult. Így maradt meg a régi templom torony nélkül és egy önállóan álló torony templom nélkül.

Az évtizedek során baleset- és életveszélyessé vált építmény külső felújítását 2009-ben az evangélikus gyülekezet végezte el saját erőből valamint önkormányzati támogatás segítségével. A gyülekezet tervei a belső felújítást és az épület tartalommal való megtöltését is tartalmazták, amelyre eddig forráshiány miatt nem kerülhetett sor.

A projekt megvalósítása kapcsán elsődleges célkitűzés az evangélikus torony belső rekonstrukciójának elvégzése és megfelelő tartalommal való megtöltése. Az építmény 45 méteres magasságával a belváros legmagasabb pontja, a felső ablakokból kiváló kilátás nyílik a városra. Innen adódott az ötlet, hogy egy evangélikus torony-múzeum jöjjön létre, ahol a toronybelső lépcsőházában felfelé haladó „állomásokon” – az egyes szinteken és a lépcsőfordulóknál – interaktív kiállítás kerüljön kialakításra, ahol a város és a gyülekezet ebben az összefüggésében páratlanul izgalmas történetén keresztül a reformáció

Az Evangélikus templom különálló tornya Kőszegen

magyarországi történetéből egyre több információ tárul a látogatók elé. A „csúcs” a „kilátás élménye” lenne, a szép város és a Kőszegi-hegység magával ragadó látványával, másik dimenzióban pedig hangot adva az emberi élet kilátásainak rámutatva a keresztény ember reménységére. A tervek szerint a gyülekezet történetének bemutatása mellett az egész kiállításon végigvonul egy személyes szál is. Kezdve a „lutheri toronyélménnyel”, a saját keresztségünkre való emlékeztetéssel, hitünk és életünk megpróbáltatásain át vezetve egészen a „csúcsra való feljutásig” - az örök élet reménységéig.

Az építési munkálatok kiterjednek a torony komplett felújítására, a védendő részek restaurálására, valamint elektromos, gyengeáramú alapszerelésekre. A mozgásukban korlátozottak számára egy felvonó kiépítése is megvalósul, amely „látványliftként” üzemel majd.

A projekt megvalósítása a térség kulturális kínálatának színesítéséhez, új ismeretek átadásához járul hozzá, továbbá lehetőséget ad a helyi alap- és középfokú oktatási intézményekben tanulók számára egy-egy kihelyezett történelemóra megtartásához, a digitális készségek, a digitális írástudás regionális fejlesztéséhez.

A projekt során több együttműködés is tervezett: az Evangélikus Országos Múzeummal, a kőszegi Városi Múzeummal, a Vas Megyei Levéltár Kőszegi Fióklevéltárával, az Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakképző Iskola és Kollégiummal.

Kőszegi Agora – Örökségközpont létesítése a volt Balogh Iskola épületében

A Kőszegi Árvaház épületét 1781-ben építette át Hefele Menyhért, Szombathely híres, barokk építész. Hefele – mivel a város nem engedélyezte a városfal tervezett átalakítását – a városfalakat és a Rókafok-tornyot visszabontva az épületet ráépítette a városfal vonalára. A ma látható észak-keleti, toronyformájú sarok mögött mintegy két méterrel található az eredeti torony. Hefele a városfal észak-keleti sarkának – teljesen szokatlan – kettős megtörését tulajdonképpen kiegyenesítette a ráépített épülettel. Amikor a Schönauer Kft. megvette az épületet és elkezdtek a

A volt Balogh iskola épülete

belső átalakítást, előkerültek a régi városfalak maradványai, melyek ma is láthatók az épület északi és észak-keleti részében. A városfalnak ezt a szakaszát az teszi még különlegesebbé, hogy az 1532-es ostromban a törökök itt – a Rókafok-torony két oldalára állított ostromtorony segítségével – törtek be a városba.

Jelenleg a Schönauer Kft. tulajdonában lévő, összességében 2531 négyzetméter nagyságú ingatlan teljesen kihasználatlan, évekkel ezelőtt megállt a felújítása. A tulajdonos eredetileg iroda- és üzletházat szeretett volna kialakítani, majd pedig előszerződést kötött egy befektetővel az épület eladására, magas színvonalú szállodává (Aranykorona Szálló) történő kialakítására. Az erre vonatkozó tanulmánytervek elkészültek, azonban érdemi lépések nem történtek a megvalósítás irányába, az adásvétel is meghiúsult. Jelenleg a tulajdonos ellen felszámolási eljárás van folyamatban, az épületet a felszámoló szeretné értékesíteni. Szükséges az épület statikai felmérése, az észak-keleti rész dőlésének megállítása,

stabilizálása, majd azt követően az épület teljes felújítása (tető, fűtés, elektromos rendszer, nyílászárók, fűtés, faljavítás, belső udvar rendezése stb).

Mivel az épület – amely a városfalon belül a legnagyobb alapterületű ingatlan – több mint 300 éve épült, ezért a muzeológiai-kiszolgáló funkciók számára a jelenlegi tömbhöz hozzá kell építeni. Ez az egykori tároló bontását, majd a helyére illetve a keleti oldalon lévő udvarra történő beépítést jelenti, így a hasznos alapterület kb. 800 m²-rel megnő. Ide kerülnek az irodák, raktárak, restaurátorműhely, előadóterem, kutatóterem, könyvtár, média centrum, múzeumpedagógiai foglalkoztatók, illetve a gépészet.

Fogadótér kialakítása is szükséges egy új rész – kb. 100 m² odaillő – beépítésével (meglévő törvényi előírás), hiszen jelen pillanatban nincs olyan megközelíthető terme az épületnek, amely alkalmas lenne a célra, vagyis csoportok egyszerre történő fogadására.

A Kelcz-Adelffy utca 1. szám alatti épület kisebb átalakításokkal, hozzáépítéssel alkalmassá tehető, hogy a Kőszegi Városi Múzeum mint intézmény központjaként kielégítse a jelenlegi törvényi, társadalmi és szakmai elvárásokat. Az épületben kialakíthatók azok a funkciók, amelyeket a jelenlegi központi épületben (Tábornokház) az épület adottságai miatt még jelentős átalakítással sem lehet megoldani. Itt nemcsak a városban jelenleg szétszórva látható kiállításokat (Tábornokház, Zwinger, Várkiállítás) lehet elhelyezni, de az épület bővítésével a törvény által kötelezően előírt közösségi, szakmai és kiszolgáló tereket is ki lehet alakítani 21. századi színvonalon.

Cél az, hogy amennyire lehet, egybe, egy épületbe fogjuk össze a kőszegi kiállítóhelyeket. A leírt központi, múzeumi funkciókat az újonnan létesítendő múzeumi épület mellett kiegészíti a továbbra is a jelenlegi helyén maradó Arany Egyszarvú Patika, mely nemcsak az ország, de Európa legszebb barokk officinájának is helyet ad, illetve a Fekete Szerecseny Patika, mely 1643-tól működik e funkciójában, és tulajdonosa 317 éven keresztül az a Küttel-család volt, mely az ország bizonyíthatóan legrégibb patikusdinasztiája. Az 1932-ben épült Hősök Tornya új tárlatot kap, nevéhez méltón – és az építők szándékának megfelelően - három szintjén az 1532-es török ostromban, az első, illetve a második világháborúban elesett kőszegiekre emlékezünk.

A Kőszegi Városi Múzeum önállóan működő, de nem önállóan gazdálkodó helyi önkormányzati költségvetési szerv, melynek költségvetése a jelenlegi törvényi szabályozás szerint három fő részből adódik össze:

1. állami támogatás
2. önkormányzati támogatás
3. saját bevétel

Az épület felújításánál figyelembe kell venni az ökológikus építészet elveit:

- ☐ anyag- és energia bevitel minimalizálása
- ☐ helyi és megújuló energiaforrások fenntartható használata
- ☐ hulladékkibocsátás minimalizálása

A létesítendő, új múzeumi épület kialakítása és működtetése ezen a vonalon, de szigorúbb feltételrendszer mentén kell, hogy történjen. Messzemenően szem előtt kell tartani a fenntarthatóság követelményeit, minden területen a megújuló energiaforrások használatát (hőszivattyú, napkollektor), a hőszigetelést (üveg, új építésű részekenél fal), a különböző

funkciójú terek egymáshoz közeli elhelyezését, hogy azokat az igényeknek megfelelően lehessen szükségszerűen használni, pl. fűteni. LED technológiás világítási rendszert kiépíteni az egész épületben, intelligens vezérlési rendszerek beépítése: cél a zöld múzeum minél teljesebb elérése. Alapelvként megfogalmazható, hogy az új múzeumi épület fenntartásának arányaiban nem szabad többbe kerülni, mint azon terek fenntartása, amelyekből a tárlatok kiköltöznek.

Az épületben a következő közösségi hasznosítási funkciók tervezettek:

1.) Kiállítási

A kiállítási koncepció kidolgozásának sarokpontjai:

- Cél az, hogy a múzeumba érkező minél teljesebb képet kapjon nemcsak a város igen gazdag, több mint 800 éves történelméről, de ismerje meg egész Kőszeghegyalját, Kőszeggel máig szorosan összefonódó múltját!
- A témák a múzeum saját gyűjteményein keresztül legyenek bemutatathatók!
- Tartalmazza a legújabb kutatási eredményeket!
- Legyen öröm az élethosszig tartó tanulás!
- Miénk a múzeum! (Legyen jó itt lenni!)
- Nyitott múzeum! (A közösségi terek kialakítása oly módon, hogy a múzeumban zajló események real-time közös élménnyé váljanak, pl. egy kiállításmegnyitó, előadás, szakmai beszélgetés on-line követhető legyen stb.)

1/a.) (Interaktív) Nagy kiállítás

Kőszeg városát a 12. században alapították a később a városról elnevezett Kőszegi grófok, akik Magyarországon egyedülálló, tervezett várváros központtal fél évszázad alatt egy 27 vármegyére kiterjedő kiskirályságot építettek ki. Uralmukat 1327-ben I. Károly törte meg, és tette Kőszeget királyi várossá, amely egészen a községi törvények életbe lépéséig (1870-1886) az egykori Vasvármegye egyetlen királyi, majd 1648-tól szabad királyi városa volt. Állandó tárlatnak kell bemutatni a város történetét, polgárainak életmódját, mindennapjait.

1/b.) (Interaktív) Nagy kiállítás

A Kőszegi Városi Múzeum egyik nagy tárlata erre a gyűjteményre építve a kőszegi céhes- és kézművesipar történetét bemutató kiállítás lesz. A tárlat - a gyűjtemény gazdagsága miatt - országosan egyedülálló. Az épület keleti szárnyában enteriőrszerűen bemutatott műhelyeket összetartozó műtárgyakkal rendezzük be. Ezen műhelyek mindegyike a Kőszegen egykor élt és dolgozott mesterek hagyatékaként került megőrzésre, így a tárgyak olyan személyekhez köthetők, akiket a helybeli lakosok még ismerhettek, és ami a legfontosabb, autentikusak. A cél egy kézműves skanzen kialakítása, hogy a látogató maga is megtapasztalhassa bizonyos szakmák szépségét, nehézségét.

1/c.) Kamara kiállítások

Kőszeg mint szabad királyi város több száz éves gazdag történetét – helyhiány miatt - nem lehet kronologikusan bemutatni, ezért tematikusan, egy-egy témát feldolgozva adunk képet a város gazdag múltjáról, művészeti, kulturális, gazdasági gazdagságáról.

2.) Rendezvényi funkciók

2/a.) Múzeumpedagógiai foglalkoztató termek

- A muzeális intézményekkel szemben elvárás illetve törvényi előírás, hogy az intézmény rendelkezzen olyan terekkel, amelyek alkalmasak foglalkozások, múzeumpedagógiai rendezvények lebonyolítására. A Kőszegi Városi Múzeum négy célcsoportra (óvodás, alsó tagozatos, felső tagozatos, értelmi fogyatékos) fejlesztőpedagógus által kidolgozott múzeumpedagógia programkínálattal rendelkezik. Minimálisan két, legalább 30 főt befogadni képes terem megléte szükséges.

2/b.) Multifunkciós konferenciaterem, digitális előadóterem

- A teremnek alkalmasnak kell lennie konferencia megrendezésére éppúgy, mint digitális kamaraszínházi, zenés produkciók bemutatására is. Az előadóterem kialakításában fontos szempont, hogy világhálóra csatlakozva az eseményhez real-time követhetők legyenek. Cél olyan feltételek megteremtése, hogy vállalati coachingok, nemzetközi konferenciák, kulturális események vagy akár képviselőtestületi ülések is megtarthatók legyenek itt.

A fentebb leírtak jellemzik a kisebb, 50 fős előadótermet, ami elsősorban csoportos látogatók, iskolai osztályok számára kidolgozott. Elsősorban ismeretterjesztő előadások megtartására alkalmas terem, amely szükség szerint bármikor átveheti a konferenciaterem feladatát.

3.) Közösségi kiszolgáló funkciók (az alap kiszolgáló funkciókon felül)

3/a.) Shop

3/b.) Kávézó

3/c.) Digitális történeti információs központ és könyvtár

A gyűjtemények, a könyvtárak (a múzeumé az ország második legnagyobb orvos-, illetve gyógyszerésztörténeti könyvtára), az adattár digitalizálásával illetve a városról máshol fellelhető adatok egy helyre gyűjtésével a kutatók, de a helyiek számára is minden egy helyen érhető el. A feldolgozás során nyert tapasztalatok és eszközök felhasználhatók a társintézmények gyűjteményeinek digitalizálásban is.

3/d.) Látogatói információs központ

A cél elsősorban, hogy a Kőszegre érkező látogatók gyorsan juthassanak pontos információkhoz. A központ több szinten ad és közvetít információt, horizontálisan és vertikálisan kommunikál, a célt az alábbi eszközökkel kívánja elérni:

- Kiemelt feladat a kőszegi épületek, látványosságok pontos információkkal történő ellátása (pl.: legalább 3 nyelvű információs táblák a látványosságokra) illetve pontos, útbaigazító táblák kihelyezése a városban.

- Az intézményben ki kell alakítani egy információs pontot, ahol (pl.: érintőképernyős monitorokon, információs portálokon, stb.) a városról és környékéről minden területet (szállásadók, éttermek, látnivalók, belépők, stb.) lefedve a vendégek minden tudnivalót fellelhetnek.

- A lakosság és a turisták számára is érdekes, aktuális információkat, híreket, eseményeket közlő információs csatornák kiépítése, fenntartása. Szükség van egy mai, 21. századi elvekre épülő és az eseményekre gyorsan reagáló portálra.

- Ki kell fejleszteni egy letölthető mobil applikációt folyamatos aktualizálással.

- Beléptető rendszer és elektronikus jegykiadás (pl. mágneskártyás stb.), amelybe a város ideális esetben minden attrakcióját be kell vonni.

3/e.) Kulturális örökségi információs központ, Helyi értéktár

- A Kőszegi Városi Múzeum látja el a helyi, települési értéktár törvényben előírt feladatait. Ez, valamint az a tény, hogy Kőszeg „műemlékváros”, a megóvásával kapcsolatos kérdések, problémák, állapotuk figyelése az intézmény által vállalható feladat, melyhez rendelkezik megfelelő, képzett munkatársakkal. Segítséget nyújthat az örökségvédelmi pontok és a lakosság egymásra találásában.

3/f.) Inkubátor – Ház

- Az „okos múzeum” „okos város” „okos egyetem” gondolatmenet eredményeként világossá vált, hogy ezeket a programokat akkor lehet hatékonyan megvalósítani, ha kreatív, a projekt igényeihez, a problémákra azonnal reagáló start-up vállalkozásokat vonunk be a konstrukcióba. Ezek a partnerek – jellemzően mikrovállalkozások – végezhetnék azokat a felmerülő, számítástechnikai és egyéb, kreativitást igénylő feladatokat, amik a teljes projekt megtervezése, beindítása és üzemeltetésekor keletkeznek.

3/g.) A kőszegi Digitális Zenei Archívum

- Kőszeg zenei hagyományai kiváló táptalajt biztosítanak egy Digitális Zenei Archívum létrehozásához, melynek célja a zenei hagyományok őrzése, kutatása és az ennek alapjaira épített oktatási, ismeretterjesztési tevékenység. A vázolt szerepek miatt az archívum számára a Kőszegi Városi Múzeum, mint „Okos Múzeum” adhat keretet, ahol megvan a történeti kutatás és az ismeretek továbbfejlesztése számára is megfelelő háttér.

3/h.) Múzeumkert

- Az épületet félig körülölelő park rendbetétele, odaillő kerítéssel történő ellátása. Alkalmassá kell tenni kisebb rendezvényekre illetve a múzeumi kávézóval kerthelyiség kialakítására. (a Károlyi-kert, illetve a Múzeumkert mintájára).

4.) Kiszolgálói funkciók

a., Irodai;

b., Raktározási (installációs, műtárgy);

c., Műtárgyvédelmi, restaurátor műhely

IV. A projekt megvalósulása esetén várt társadalmi, gazdasági, környezeti hatások

A projekt megvalósítása esetén az alábbi hatásokkal lehet számolni:

☐ A programkínálat a turisták hosszabb tartózkodását eredményezi, ami növeli a város és a térség turisztikai bevételeit, jövedelemszerző képességét.

☐ A múzeum célcsoportjai között kiemelt szerep jut a régióban élőknek, hiszen ők laknak olyan távolságban, hogy rendszeresen ellátogassanak a megújuló programokra, az iskolás csoportoknak egy félévre/tanévre ütemezett kompetencia alapú múzeumpedagógiai programok szervezhetőek.

☐ A projekt az épített és tárgyi örökséget újszerűen hasznosítja, ezért szakmapolitikai hatással bírhat mind a hazai muzeológiára, mind az oktatásra.

☐ Kiadványok: turisztikai marketing, és a kiállításokhoz, valamint a kiállításokhoz kapcsolódó múzeumpedagógia kiadványok.

☐ Egy új kőszegi „brand”.

☐ Új, interaktív kiállítások, melyen keresztül a középkor és újkor város történetét, mindennapi életét mutatja be (kb. 1100 m²).

- Komplex, egész évben ajánlható, saját élmény alapú kulturális turisztikai szolgáltatási csomagok különböző célcsoportoknak.
- Rendezvény: konferenciák, továbbképzések, coachingok stb.
- Múzeumpedagógiai módszertani csomag pedagógusoknak, művelődésszervezőknek, múzeumpedagógusoknak, stb.
- Új városi közösségi tér létrejötte.

Kőszegi zsinagóga felújítása

Az újjáépítendő zsinagóga olyan multifunkcionális központtá válhat, amelynek párbeszédre inspiráló, tanító és a múltra figyelmeztető funkciói mellett fontos és világos üzenete van. A lehetséges hasznosítási lehetőségek között található emlékhely létesítése, ami bemutatná a kőszegi zsidóság történetét, továbbá felmerült, hogy a kiváló akusztikai adottságokkal rendelkező épület zenei előadások, vallásközi párbeszéd, előadások, nemzetiségek közötti dialógusok helyszíne lehetne üzenetközvetítő jelleggel és tudatformáló céllal..

A KRAFT projekt résztvevői látogatása a kőszegi Zsinagógánál

Megbékélés és Dialógus Háza

A Gyöngyös utca 1. szám alatti épületbe tervezett projekt különböző vallási felekezetek hívei számára biztosít találkozóhelyet. A 21. században egyre erőteljesebben merül fel a világvallások közötti rivalizálás és a lehetséges dialógus kérdése. A megbékélést csak a helyi társadalmak részvételével lehet sikeresen megvalósítani. Ez a ház lehetőséget nyújtana a rendszeres párbeszédre, együttgondolkodásra a világvallások híveivel (erre kiemelkedő lehetőséget nyújtanak a Center for Advanced Study programjaiban résztvevő oktatók és hallgatók, hiszen a világ minden részéről érkeznek), valamint a kultúrák közötti párbeszédet és megértést segítheti.

Gyöngyös-patak revitalizációja

Kőszeg eredete szerint patakpartra települt város. Hosszú évszázadok alatt alakították ki a vadpatak melletti mai Malomárkot, amelynek épített medre sokféleképpen hasznosítható volt. A Gyöngyös vad árkát is szabályozták, amely ma a Malomároknál 2 méterrel mélyebben folyik, így szintben eltávolodott a városlakóktól. E két patakág öleli közre a város teljes 3 km-es hosszában elterülő „szigetet”. A malomág mentén gyönyörű ipari műemlékek találhatóak: Posztógyár, Szappangyár, Botgyár vagy a Nemezgyár.

A város kedvező adottságai, gyönyörű műemlékei, háborítatlan színes történelmi utcái, hangulata, a páratlan természeti környezete, hegyei a „tudás alapú” fejlesztés számára vonzó

környezetet jelentenek. A tervek szerint a város hossz tengelyével párhuzamosan egy „zöld tengely” épülne ki nagyjából 3 km hosszban a Gyöngyös-patak és a Malomárok által közrefogott „szigetközben”. A rendezett zöld folyosó városi parkként működne. Lehetővé tenné a Malomárok rekonstrukcióját, a patakpart eredeti vonalának és őshonos növényzetének újraterelítését. Így a fejlesztésnek köszönhetően a sziget hosszában a vízpartokhoz való közvetlen hozzáférést biztosítottá válik. Emellett a vízgyűjtő területekről, a város északnyugati–nyugati részén lévő dombokról lefolyó vizeket a kiépítendő új és felújított csapadékvíz elvezető rendszerek kártétel nélkül vezetik a befogadó Gyöngyös-patakba.

A Gyöngyös-patak háttérben a Bionemeggyár épületével

Az elképzelt fejlesztések megvalósítása a történelmi városmaghoz szervesen hozzákapcsolja a Gyöngyös-patak keleti oldalán lévő tervezett tudományos centrumot, az elérési útvonalat lerövidíti, a közlekedésre alternatívákat és egyben pihenési lehetőséget is kínál. Ez a beépítés adná meg a város 21. századi fejlesztésének irányát a KRAFT program keretében. A fejlesztés következtében a foglalkozási struktúra jó irányba tolódhat, tudásközpontúsága a régi iparos, céhes múltú város méltó jövőbeni fejlődésének alapja lehet.

A projekt egyik fő eleme a város szívében lévő 3 km hosszú vízfolyásokkal határolt zöld sziget revitalizációja. Annak ellenére, hogy a terület meghatározó városszerkezeti szempontból - már csak elhelyezkedése miatt is - állapota leromlott, a területén található épületek elhasználódtak, a Malomárkon lévő malmok és duzzasztó művek elhanyagoltak, egy részük megsemmisült. Helyrehozatala, karbantartása, védelme halaszthatatlan.

A Malomárok keleti oldalán az önkormányzati tulajdonú területeken gyalogösvény, a Gyöngyös-patak nyugati oldalán kerékpárút létesül a város teljes hosszában. A kerékpárút a városi park északi végétől az országhatárig vezet - figyelembe véve a természetvédelmi és az egyéb területek adottságait. Déli vége a Vasútállomás alatt a Szombathelyre vezető kerékpárút hálózatra köt rá. Így a fejlesztési területen az átmenő és helyi forgalom levezetése a sétány és kerékpárút kiépítésével megvalósítható. A hosszirányú „zöld tengely” a város keresztirányú tengelyeit a program keretében ki kell építeni, vagy a kiépített helyeken annak rekonstrukcióját el kell végezni a várható beépítés figyelembevételével. A hossz tengely további erősítésére és szépítésére egy keleti és egy nyugati sétány alakítható ki a vízfolyások várossal érintkező oldalán. A két új sétány a zöld szigettel együtt a várost körülölelő erdőkoszorú szerves kiegészítője a város szívében. Az elképzelések megvalósításával nem csak az észak-déli átjárhatósága javul a városnak, a kelet-nyugati közlekedésben is jelentős pozitív változások alakulnak ki.

A Széchenyi téri park, valamint patakpartokat övező zöldfelületek megújulnak, az értékes faállomány vizsgálat után fásbészeti beavatkozással megfiatalodik. A gyér cserje és évelőállomány kibővül, új fák kerülnek telepítésre. Új parkolóhelyek kerülnek kialakításra a könnyebb megközelíthetőség, valamint a turizmus fejleszthetőségének elősegítése érdekében. Időtálló, minőségi utcabútorok kerülnek kihelyezésre, valamint esőbeállók is létesülnek. A patakpart felújítása mellett több híd megújítására is lehetőség nyílik, illetve a rossz állapotú

közművek cseréje is meg fog történni. A revitalizációs fejlesztés során a patak ökológiai szempontjait is figyelembe véve, többek között uszadék fogók és surrantók (átjárható fenékküszöb) kialakításával, az értékes halállomány megóvása is fontos célkitűzésként szerepel.

A projekt másik jelentős eleme a belterület védelmét szolgáló vízelvezető hálózat fejlesztése, rekonstrukciója. Ennek indokoltsága, hogy Kőszeg belterülete csapadékvíz által igen veszélyeztetett. Az elmúlt 10 évben négy alkalommal következett be olyan rendkívüli esőzés, amikor a vízelvezető rendszer nem tudta elvezetni a város északnyugati–nyugati vízgyűjtőjéről a városba bezúduló vizet és nagy mennyiségű hordalékot, amely elöntötte mintegy 30 cm vastagságban a belvárost, és a pincéket. Így történt ez 2009. június 24-én is, amikor a lehullott záporok, zivatarok esővizei (125 mm/nap) rendkívüli károkat okoztak a városban és környezetében. A projektrész célja ezen állapotok csökkentése és megszüntetése. A város csapadékvíz elvezető hálózat rendszere 31.400 méter hosszú. Ebből felújításra szorul 16.000 méter, és fejlesztési igényként további 3.000 méter csapadécsatorna kiépítése van szükség. A csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztése, a vízgyűjtőről lefolyó vizek kártétel nélküli elvezetése, a meglévő elöregedett csatornák cseréjével, másrészt új létesítmények kiépítésével oldható meg. A Gyöngyös-patak medrének feliszapolódása, és a városi csapadékvíz hálózat állapota indokolja a fejlesztés megvalósítását, a jelentős helyi vízkárok (előntések) csökkentése, megszüntetése érdekében. A felújítási munkák mellett új vízelvezető rendszerek (zárt és nyílt árkok) készülnek, amelyeknek fő feladata a nagy lejtésű dombokról nagy sebességgel lefolyó csapadékvizek összegyűjtése, betárolása, kiülepítése és kártétel nélküli elvezetése.

Indokolt továbbá a Gyöngyös-patakon kettő helyen - a város északi és déli oldalán - hulladékfogó műtárgyak kialakítása, mert nagyobb, de már közepes árhullámok levonulása esetén is az uszadék a Nemezgyárnál lévő duzzasztóművet eltorlaszolja, a működtetést veszélyezteti és akadályozza, valamint a patak halállományát is veszélyezteti. A Gyöngyös-patak vízelvezető képessége lecsökkent, a mértékadó árvízszint levezetésére már nem alkalmas. A korábbiakban kiépített, több évszázados, rakott köcsatornákat a nagy mennyiségű hordalékkal terhelt csapadékvíz részben eltömítette, vízelvezető képességét jelentősen lecsökkentette. Ugyanakkor karbantartásuk nem megoldott. Az elmúlt évek helyi vízkár eseményei következtében a lakosság részéről jogos elvárásként fogalmazódott meg az önkormányzat felé, hogy mihamarabb kezeljék a problémát, és a lakosság egészséges és biztonságos lakókörnyezetben élhessen. A megvalósítani javasolt fejlesztéssel elérhető, hogy a jövőben az egyre gyakoribb tendenciájú nagy esőzések és árhullámok által bekövetkezett károkat minimalizálni lehessen.

A patak sporthorgászati hasznosításával kapcsolatos szakmai tartalma

A Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége (továbbiakban Szövetség) élő együttműködési megállapodással rendelkezik a Pannon Egyetemmel, mely szervezet részére vállalták, hogy igény esetén a graduális és PhD képzésben résztvevő hallgatói, TDK dolgozat, illetve szakdolgozat megírásában érintett hallgatói számára kutatási helyszínt és a szükséglet szerinti kísérleti halállományt biztosítják. A Gyöngyös-patak Szövetség által javasolt revitalizációjának megvalósulása esetén az egyetemi kutatóknak, hallgatóknak egyaránt egy

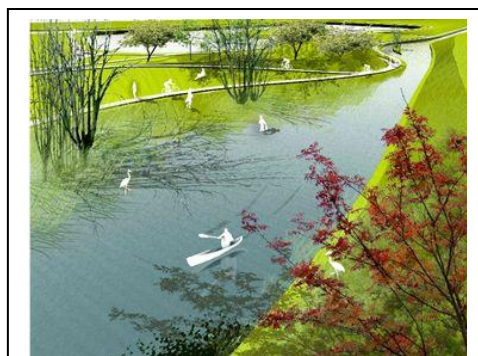
kiváló vadvízi kutatási terület jön létre, ahol a revitalizálódás dinamizmusa gyakorlatban is vizsgálható.

A Szövetség tagja a Magyar Országos Horgász Szövetségnek (MOHOSZ). A MOHOSZ az előzőekben részletezett kutatási- és oktatási témakörökben szintén rendelkezik élő együttműködéssel az alábbi intézményekkel:

- Pannon Egyetem (Veszprém),
- Szent István Egyetem Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kara (Gödöllő).

A Gyöngyös-patak revitalizációját követően várhatóan mindkét Egyetem a Szövetség közreműködésével gyakorlati és kutatási helyszíneként tudja használni a patakot.

A sebes pisztráng tiszta és hideg vizet igénylő halfaj, ezért hazánkban már Vas megyén kívül nagyon ritkán fordul elő. A Szövetség a sebes pisztrángok telepítését problémamentesen már az 1980-as évektől kezdve folyamatosan végzi a Gyöngyös-patakon. A Gyöngyös-patak pisztráng megtartó képességét a revitalizáció jelentősen tudja javítani. A patak

A Gyöngyös-patak látványterve

Lukácsháza és Kőszeg közötti Sebes Pisztráng Tanösvényének fejlesztése által a sebes pisztráng a térség kiemelkedő jelentőségű őshonos halfaja tud lenni, melyre később a sebes pisztránghoz köthető programok épülhetnek (pl.: Kőszegi Pisztráng Napok stb.). A pisztráng aktív megjelenésével pedig Kőszeg területén is megvalósíthatóvá válna a lillafürdei Erdei Halsütőde mintájára egy Kőszegi Pisztrángsütőde is, mely a kőszegi chardonnay-val egy újabb kiváló gasztronómiai vonzerő lehetne a régióban.

A patak szakasz tudatos renaturálása stabilizálhatja a patak jó ökológiai állapotát, melyet jelentősen veszélyeztetnek az elmúlt években kialakult hektikus vízviszonyok. A patak vízmennyiségének és vízminőségének megóvása különösen fontos feladat, mert az Abért-tavak rekreációs hasznosítása hosszú távon ellehetetlenül oxigénben gazdag, stabil állapotú betápláló patak nélkül. A tervezett projektjavaslat szerint 6-7 km-en kb. 60 db kőrakatból készített – vízjogi engedéllyel rendelkező - surrantó kerülne kialakításra. A természetközeli fenékküszöbök kialakításának ökológia célja:

- vízi élettér növelése,
- változó esés, sebesség és vízmélység kialakítása,
- menedékhelyek létrehozása a vízi élővilág számára aszályos időkben,
- fokozott oxigénfelvétel biztosítása,
- a reofil halfajoknak szaporodó és vermelő területek kialakítása.

A horgászati és halélettani feltételek javulása mellett egy olyan természetközeli szakasz válik így elérhetővé a projekt célterületén, mely a természetjárók és fotósok kedvelt úticéljává válhat a jövőben. A Sebes Pisztráng Tanösvény táblázottságát és egyéb megközelíthetőségét, infrastruktúráját javító kis léptékű fejlesztésekkel jelentősen növelhető a terület idegenforgalmi vonzereje. Ahhoz, hogy hosszútávon fenntartható legyen a természetközeli

állapot megőrzése, feltétlen szükséges a már említett 2 db (1 db Kőszeg felett, 1 db Kőszeg alatt) mesterségesen létesített uszadékfogó kialakítása a Gyöngyös-patakon, mely megakadályozza a kommunális hulladék és egyéb hordalékok bejutását Kőszegre és a tanösvény területére.

Város-rehabilitációs beavatkozások

A fejlesztés szükségességét Kőszeg vonzáskörzetében a Gyöngyös-patak és szűk környezetének jelenlegi elhanyagolt állapota indokolja. A város történelmi belvárosa és a várost elkerülő Ausztriába vezető főút közé ékelődő területsáv nagyon eltérő minőségű. Kőszeg belvárosába a gépkocsival érkező ezen a sávon keresztül jut el. Az utak melyen áthalad alap nélküliek, túlnyomórészt kétszeresen felületzártak, kátyúsak, sok esetben tovább már nem kátyúzhatók. A járdák egyenetlenek, szintén nem javíthatók. A közvilágítás és a kommunális villamosenergia-ellátás, valamint a távközlési szolgáltatás betongyámokra rögzített fa oszlopokra való felfüggesztéssel valósul meg. Sem az elkerülő út menti új épületek, sem a bekötő gyűjtőutak színvonala, beépítése, sem a hidak állapota nem méltó a történelmi belváros építészeti örökségéhez. Továbbá a kerékpárutak a szomszédos Ausztria kerékpárútjaival nincsenek összekötve, ami a turizmus növekedésének egyik alapját képezhetné.

A projektelem kapcsán tervezett építési munkálatok kiterjednek a patakpart teljes megújítására, patakrendezésre, utépítésre, parképítésre, híd- és támfalépítésre, valamint kiszolgáló létesítmények kialakítására is.

HOLIS by Design Terminal (Bakos Maxim)

A "Kreatív város – fenntartható vidék: Új fejlesztési stratégia Kőszeg város példáján” elnevezésű projekt keretében a Design Terminál célul tűzte ki maga elé, hogy revitalizálja a Kőszeg határában fekvő nemezgyár épületét. Az épület jelenleg az amortizáció veszélyének van kitéve, fontos lenne állagát megóvni, s funkcióváltással – mely a múltra támaszkodik – egyben értéket teremtünk, ami illeszkedik a projektbe.

A gyár területén olyan intézményt szeretnénk fejleszteni, amely a kreatívipar regionális központjaként ad helyet oktatási, kutatási, kiállítási tevékenységnek, programalkotásában nemzetközi szinten is előremutató, működése gazdasági és környezeti szempontból is fenntartható és partneri viszony jellemzi Kőszeg városával és intézményével, illetve a régióban található jelentős szervezeteivel. Vállalkozásösztönző hatást jelenthet magas hozzáadott értékkel és szellemi teljesítménnyel.

A 2014-es HOLIS tábor résztvevői a kőszegi Nemezgyár épülete előtt (forrás: <http://holis.designterminal.hu/>)

A központ neve HOLIS by Design Terminál. A név utal arra a szemléletre, amely meghatározza a központ összes tevékenységét: a holisztikus hozzáállás. Hisszük, hogy csak

akkor leszünk képesek fenntartható termékeket, szolgáltatásokat létrehozni, ha a komplex gazdasági, társadalmi rendszerünket teljes egészében értjük. Látjuk előnyeit, hátrányait és képesek vagyunk megérezni a jobbító változtatás lehetőségeit. A holisztikus tervezési módszertan egy adott, a helyi vagy tágabb közösséget érintő vízió, probléma, feladat megoldásához igénybe veszi mindazt a (szak)tudást, amely biztosítja a lehető legjobb eredményt. A holisztikus intézmény egész éven át programokat biztosít, hiszen befogadó és együttműködő intézményként működik. Helyet ad oktatási, kutatási célokra, kiállítások, fesztiválok szervezésére.

A központ koncepciójának kialakítására nyári egyetemet szerveztünk egyetemisták és frissen végzettek számára, ahol elismert szakemberek vezetésével foglalkoztunk az épülettel és környezetével, belsőépítészettel, környezetkímélő technikai megoldásokkal, programokkal, online és offline kommunikációval, szervezeti és gazdasági működési modellekkel. A HOLIS nyári táborában csoportvezetők szakmai irányításával jutottunk el a probléma megfogalmazásától a tervezésen át egészen a megvalósításig egy hét leforgása alatt.

Partnereink: A38 hajó, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Budapesti Corvinus Egyetem, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, és az Eötvös Loránd Tudományegyetem szakkollégiumai, Univerität für angewandte Kunst Wien, Vígszínház.

III. Turizmus, rekreáció, well-being (jól-lét); gasztronómia, borászat

A fejlesztési elképzelések harmadik, átfogó területét az idegenforgalom, a rekreáció és a jól-lét, valamint az ehhez kapcsolódó tevékenységek (gasztronómia, borászat stb.) jelentik. A koncepció háttere általánosságban annak az igénynek az felismerése, hogy a befogadóképesség, a gasztronómia és a borkultúra 21. századi szintjének elérése a város és a vidéke branding valóság alapú kialakítása; a szolgáltatások teljes körének radikális reformja és globalizálása az élhető város elengedhetetlen részét képezi.

A Kreatív város – Fenntartható vidék projekt esetében ide tartozik a Kőszegi Abért-tavak rekreációs igényeknek megfelelő fejlesztése, a Szabó-hegy idegenforgalmi attrakciójá emelése és a gasztronómia és borkultúra támogatása is.

Kőszegi Abért-tavak rekreációs fejlesztése

A lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározó megépítésével, az anyagnyerő helyek rekultiválásával két tó jött létre Kőszeg és Lukácsháza között félúton, Kőszegfalva közelében. A 9, illetve 16 hektár területű tavak kedvező vizes, nedves élőhely adottságokat teremtettek meg (sekély vízmélység, természetes partvonal stb.). Ennek következtében mind ezen a területen, mind Vas megyében egy új növényfaj jelent meg, az úgynevezett tündérfátyol, amely Magyarországon területén védettnek növénynek számít.

A tavakat Abért László műszaki igazgató-helyettesről nevezték el, aki a tározó építéséről hazafelé vezető úton közúti baleset következtében elhunyt. A tározó építése közben, a kivitelezés munkák utolsó szakaszában a Vízügyi Igazgatóság megkereste Kőszeg Város Önkormányzatát, hogy a tómeder kialakításával kapcsolatban lehetőség kínálkozik egy jövőbeni fejlesztés megvalósítása érdekében olyan meder kialakítására, amely lehetővé teszi természetes fürdőhely létrehozását. Ennek következtében lehetőség nyílt a tavak és a körülöttük lévő több, mint 50 hektáros terület rekreációs célú fejlesztésére, ami szorosan kapcsolódhat a Gyöngyös-patak revitalizációját célzó projekthez.

A tervezett komplex fejlesztés a terület olyan hasznosítását jelenti, amelynek révén a tavakhoz kapcsolódó infrastruktúra valamint a tavaktól délre és északra lévő területek fejlesztése is megvalósulhat. A tavakra és környezetükre az alábbi rekreációhoz kapcsolódó tevékenységek megvalósítása tervezett:

- természetes fürdőhely létrehozása, sporthorgászat telepítése – Abért II. tó,
- gyermekek részére vízisportok oktatására alkalmas hely kialakítása: kajak, kenu és gyermek-sárkányhajó – Abért I. tó,
- szabadtéri sportolás (sporteszközök, sportpályák) feltételeinek megteremtése,
- nagy zöldfelületen kialakított szabadtéri játszóterek, sétányok létesítése,
- kerékpáros centrum kialakítása,
- kilátó megvalósítása madarak megfigyelése céljából,
- a tervezett kiszolgáló épület mellett rendezvényi tér kialakítása,

- kemping létesítése,
- a kapcsolódó infrastruktúra kiépítése (nyomvonalas vezetékek, bekötő és belső hálózati utak, új csomópont, kerékpárút, parkolók stb.),
- a létesítmények fenntartásához szükséges építmények (vendéglátás, szociális egységek, pihenő helyek, információs táblák stb.) telepítése,
- tömegközlekedési eszközök fogadására alkalmas terület kialakítása,
- a vízi- és horgászsport infrastruktúrájának megteremtése (tájba illő stégek, kikötők sólyával, partvédelem, az Abért I. tónál kis szakaszon történő mélyítés a sziget megkerüléséhez stb.),
- a kőszegi bekötő híd és a lukácsházi tározó műtárgy közötti szakaszon sebespisztráng-élőhely (surrantók, uszadék fogó stb.) és tanösvény (gyalogos útvonal információs táblákkal a Gyöngyös-patak völgyének élővilágával, rekreációs tanösvény) kialakítása.

Az Abért tavak

Városcsúszponttól a Táborhegyig – Város és a természet találkozásá. A „Kreatív város” – fenntartható vidék” programhoz kapcsolódó turisztikai – rekreációs – programtervezet (Virág Gabriella – Dr. Hatvani Szabó János)

A „Kreatív város – fenntartható vidék” program a tudományos élet feltételeinek megteremtésén kívül fontosnak tartja a rekreációs lehetőségek feltárását és megvalósítását. Kőszeg város értékét történelmi múltja, épített öröksége, különleges természeti adottságai és földrajzi elhelyezkedése határozza meg. A történelem során az épített környezeten láthatóvá vált az idő múlása, az újratertetés hiánya. A természet szépsége és a levegő tisztasága, az Alpokalja klímájának különlegessége azonban ma is teljes értékkel élvezhető. Földrajzi elhelyezkedése (határmenti város) a történelem során sokszor előnyt, sokszor hátrányt jelentett számára.

Az ISES Alapítvány által menedzselte KRAFT projekt Kőszeg tudásalapú és kulturális örökségének hasznosítása révén megvalósuló „kreatív városfejlesztési program”, amely nem képzelhető el a fenntartható vidék nélkül. A komplex térségfejlesztő program megvalósításához nélkülözhetetlen a turizmus fejlesztése, a rekreációs lehetőségek megléte.

Célunk olyan rekreációs lehetőségeket megvalósító projektek létrehozása és a KRAFT programban való elhelyezése, melyek a tudományos élet feltételeinek megteremtéséhez nélkülözhetetlen, a testi-lelki teljesítőkészség és -képesség teljes kiaknázást, illetve helyreállítását eredményezik.

A Kőszegi-hegység adta lehetőségek mai kihasználtsága keveset nyújt az itt élő és ide látogató emberek számára annak ellenére, hogy, ha ezeket felsoroljuk, nem tűnik kevésnek, hisz országsszerte ismert kirándulóhelyeket találunk a környéken (az Írott-kő, a Hétforrás, az Óház-kilátó, a Szent Vid kápolna és sorolhatnánk még Kőszeg és környékének értékeit tovább, hisz kedvelt célpont a Szabó-hegy vagy a Kálvária-hegy is, stb.).

I. Interaktív tájékoztatás

A város főterén interaktív információs tábla létrehozása szükséges, mely a KRAFT projekt Kőszegi-hegységet érintő turisztikai és rekreációs programjairól is széleskörű tájékoztatást adna. Az interaktív információs táblán található meg a látogató Kőszeg és környékének összes látnivalóját és a térség által nyújtott szolgáltatásokat. (műemlékek, múzeumok, oktatási intézmények, sportolási és kirándulási lehetőségek, vendéglátáshoz, idegenforgalomhoz kapcsolódó információk).

II. Útépítés, útjavítás

A meglévő hegyi utakat a Kőszeg város táblától a táborhegyi objektumig járhatóvá kell tenni (ez valahol javítást, valahol teljesen új aszfaltozást igényel). Az úthoz kapcsolódóan megfelelő számú jármű megállására alkalmas parkolókat kell építeni a következő helyeken: sífelvonó, Okmányos, Keresztkút 1., Keresztkúti Pihenőhely, Táborhegy. A városból a Szabó-hegyre felvezető út részben közút, részben „közforgalom elől el nem zárt” magánútnak minősül (az út kezelője a Szombathelyi Erdészeti Zrt.). Az útjavítások elkerülhetetlenek a programba bevont további projekthelyek megközelítése érdekében.

III. Közlekedés

A hegyen a projekthelyek megközelítésére (közlekedés, szervezés) új koncepciót kell kidolgozni az önkormányzat, az Erdészeti Zrt. és a Természetvédelmi Hatóság részvételével. Kiemelt közlekedő útvonalon (tájvédelmi körzet) lehetőleg csak közösségi közlekedési eszközzel lehessen látogatni közúton, kivételt jelenthetnek ez alól azon vendégek, akik a Stajer-házakban, a Hörmann-forrásnál, illetőleg a Keresztkúti Pihenőhelyen (turistabázison) szállnak meg.

A jelenlegi sorompós rendszert egy modern beléptető rendszerre kell cserélni (pl.: napelemmel működő, rendszámfelismerő automaták).

Fontos feladat, hogy a látogatókat szállító közlekedési eszköz a tájvédelemhez kapcsolódó előírások figyelembe vételével kerüljön kiválasztására. Ki kell dolgozni továbbá a Kőszeg központjából induló kisbuszos járatok működési feltételeit, az üzemben tartás költségeit, a menetrendjét és díját.

IV. Városból a természetbe

1.) A szénsavas ivókút

A kútnál egy úgynevezett „ivópavilon” lehet létesíteni, ahol a megpihenő vendégek kulturált környezetben, leülve kóstolhatják, fogyaszthatják a szénsavas vizet (adagolós műanyag poharak biztosítása). A pavilonban tájékoztató táblán kell bemutatni a víz hatását, s külön tájékoztatók adnának útbaigazítást a Kőszegi-hegységben lévő természetes vizekről és természetes vízfogyasztási lehetőségekről (Hétforrás, Hörmann-forrás, Keresztkúti-forrás). A pavilon kb. 50 négyzetméteres, faszerkezetű épületnek képzelhető el nagy üvegfelületekkel, belül kulturált asztalokkal és székekkel. Ez az egység állandó személyzet nélkül működik, tisztántartását, takarítását azonban napi rendszerességgel kell megoldani.

Tulajdonviszonyra vonatkozó információk: a terület önkormányzati tulajdonban van.

2.) *Sífelvonó, síház környéke*

A jelenlegi sífelvonót le kell bontani, miután elavult műszaki szerkezetű, ezért a felújítása rendkívül költséges és a mai kor igényeinek nem felel meg.

A meglévő „melegedő ház” és annak környezetéből egy autós és turista megállóhelyet kell kialakítani, amely esőbeállóként működik, néhány kültéri és beltéri asztallal, székekkel biztosítja az átmenő forgalmat.

3.) *Okmányos – bejárat a természetvédelmi területre*

Kulturált gépkocsi parkolási lehetőség és buszmegálló kialakítása, interaktív tájékoztató tábla elhelyezése a helyi lehetőségekről az Okmányoshoz szintén fontos elemei a projektnek. Itt jelenleg büfé működik magánvállalkozó üzemeltetésében, melyhez kapcsolódóan szociális blokk kialakítása szükséges. Az Okmányosnál célszerű kialakítani az innen induló erdészeti utak igénybevételének lehetőségeit (beléptető rendszer).

4.) *Hétforrás turista pihenőhely*

A Hétforrás 427 m magasan fekszik egy völgykatlanban, az erdei úttól kb. 100 méterre. Közvetlen közelében található az erdei határátkelőhely is.

Jelenleg a korábban határőr laktanyaként működő épületegyüttes életveszélyes állapotban van, bontását soron kívül el kell rendelni.

A Hétforrás fekvése indokolja, hogy a területen ne létesüljön turista szálláshely, hanem a kiránduló ember, az aktív és a kisgyerekes családos turisták számára nyújtson rövidtávú pihenési és szórakozási lehetőséget.

Kulturált környezetben az idelátogató kirándulók élvezzék a Hétforrás csodálatos vizét, erdei környezetben felnőttek és gyerekek egyaránt tudjanak játszani, sportolni, pihenni, étkezni (egy gyermekjátszótér és egy felnőtt játszótér sportelemekkel stb.).

A lebontandó laktanya területén esőbeálló, pihenőhely és kiszolgáló helyiségek kialakítása javasolt tájba illő építészeti stílusban (faszerkezetű pavilon nagy üvegfelületekkel). Az épülethez kapcsolódóan kb. 100 négyzetméter lekövezett rendezvényhelyszín kialakítása szükséges, valamint néhány biztonságos tűzgyújtási hely. A terület világítását korszerű, energiatakarékos eszközökkel kell megoldani.

5.) *Keresztkút 1. Tematikus erdészeti és vadászati információs pont*

Az erdei úttól egy-két méterre egy faszerkezetű kilátót kell építeni, ahol az itt áthaladó turisták csodálatos panorámában élvezhetik az Óház-kilátó épületének látványát, valamint minden évszakban az Alpok nyúlványainak és a meredek falú völgyeknek a látványát. (Ezen az útszakaszon a kitérő kiszélesítése is célszerű, a fát szállító kamionok a teljes útszakaszt elfoglalják).

6.) *Keresztkút 2. Keresztkúti Pihenőhely*

Az ingatlan – volt határőr laktanya –2002-ben került magántulajdonba azzal a céllal, hogy erdei pihenőhely és klimatikus szálloda kerül kialakításra, szakaszos ütemterv alapján. A Kőszegi-hegységben a Keresztkút csúcs alatt 470 méterrel a tengerszint felett elhelyezkedő ingatlan idegenforgalmi és turisztikai célokat szolgáló üdülő-, rekreációs centrummá történő átalakítását nagymértékben motiválta, hogy a kiválasztott helyen az Alpok klímája (tisza, paradís levegő) gyógyító és megelőző hatású. A klíma alkalmas a káros környezeti hatások

miatt kialakult légúti megbetegedések gyógyítására. A gyönyörű természeti környezet a mentális egészség megőrzésében is szerepet játszik.

Az építkezés első üteme 2002-2006 években megvalósult: 2 önálló épületben 2-2 db 65 m²-es, kétszobás vendégház és a 75 m² alapterületű turistaszálló készült el, valamint a lovarda épületből kialakításra került egy 40-50 fő befogadására alkalmas 100m²-es rendezvényhelyszín. A terep rendezése számtalan olyan lehetőséget adott, amit részben a meglévő korábbi felépítmények átépítése tett lehetővé, pl. borospince, valamint gyermekjátszó, kerti tó, állatsimogató, meditációs hely (kápolna), szalonnasütő hely stb., melyek a hangulatos vendéglátáshoz nélkülözhetetlenek.

A fejlesztés második üteme (2007-2010 években) nem kezdődött el forráshiány miatt.

A volt laktanyaépület fejlesztésével kialakításra kerülő, tervezett 30 szobás szálloda kifejezetten a végső célt - rekreációs üdülőcentrum létrehozását – szolgálja. A szállodai szolgáltatások mellett a hely specialitása lenne – élve a természet adta adottságokkal (csend, nyugalom, jó levegő, a természet szépsége) –, hogy Kőszeg város új fejlődési irányának megfelelő tudásközpont munkáját segítő egység kerülne kialakításra, ahol professzorok, kutatók, diákok erdei környezetben tudnak elmélyülni tudományos munkájukban.

A KRAFT programban több helyen megfogalmazódik: „a kreatív város nem csak a tudományos élet feltételeinek megteremtését jelenti, legalább ugyanannyira fontos a kultúra, a sport, a kapcsolódás egyéb formáinak mindennapokba történő szerves beépítése, minél szélesebb körű, változatosabb megjelenésük elérése.”

A KRAFT program célja, hogy a tudományos élet feltételeinek megteremtése egyben a helyi lakosság életkörülményeinek javítását is eredményezze, részesévé tudjon válni a fejlődésnek (munkahelyteremtés, életszínvonal növekedés és a rekreációs lehetőségek biztosítása).

A terület fejlesztése feltételezi az egyidejűleg megvalósuló infrastruktúra kialakítását (megfelelő út, parkoló és buszmegálló kialakítása) is.

A következő pontban ismertetett Táborhegyi fejlesztés és a Keresztkúti pihenőhely továbbfejlesztése egy egységben, szolgáltatásaiban egymást kiegészítve lehetne a „kreatív város és a természet” olyan találkozási pontja, mely a KRAFT program tudományos feladatainak ellátásához nélkülözhetetlen rekreációs potenciált is jelentené.

Nem elhanyagolható a két fejlesztés természetbeli helyszíne és különleges adottsága: a völgyben elhelyezkedő osztrák kisvárosok, falvak távolsága gyalogosan mindössze 30 perc. Nem véletlen, hogy a hagyomány erre a környékre teszi a „bábaasszonyok útját” ahol valamikor nem csak gyalogosan, hanem az erdők között vágott szekérúton közlekedtek.

7.) *Táborhegyi vadaspark és kilátó*

A Kőszegi-hegység ismert hegycsúcsai közé tartozik 646 méter magasságával a Táborhegy, azonban ismertsége nem a látogatottságában mérhető, hisz fél évszázadon keresztül teljesen elzárt terület volt. A több mint 10 éve üresen álló objektum jelenlegi felépítményeit az idő és a szándékos rongálások, a karbantartás és az őrzés hiánya teljesen tönkretette. Látványában zavaró, a pusztulás minden nyomát magán viselő területté vált. A területen különleges értéket jelenthet a kilátóvá alakítható katonai műtárgy. Több épület elbontása nélkül azonban a terület nem válhat turisztikai célponttá. Ezen objektum fejlesztése során egyrészt eltűnnének a még sok helyen fellelhető, a katonaság működéséből itt maradt tájsebek, szeméthegek, törmelék,

másrészről nemcsak helyi, hanem országos természetvédelmi, turisztikai látványosság jönne létre az Írott-kilátó együttesével.

Ez a terület alkalmas arra, hogy a város és a természet összekapcsolódásának végpontja legyen, amire szinte felfűződnek azok a turisztikai, illetve rekreációs objektumok, melyek a KRAFT program által a Kőszegi-hegységben megvalósíthatók.

A természeti adottságokat kihasználva a Keresztkúti erdei pihenőhely és a Táborhegy tornapályával való összefűzése különleges sportolási lehetőséget biztosítana.

Az adótorony adta lehetőséget kihasználva, annak átalakításával kilátó létrehozására van lehetőség, melynek fenntartható forrását a vadaspark, a kilátó bevételeiből és önkormányzati, vagy erdészeti támogatásból kell biztosítani.

A Táborhegyen, illetve környékén lehetne egy határon átnyúló projekt keretében megépíteni a felvonót (libegőt), mely egy sajátos turisztikai attrakciót jelentene és összekötné a két országot.

A Táborhegyi turisztikai attrakció széles célcsoportnak adna programot, beleértve a helyi lakosságot és az iskolai turizmust.

További rekreációs lehetőségek gondolata merült fel, melyet célszerű tovább gondolni, hisz a város értékét növelik, az élhetőbb környezetet biztosítják.

8. Korcsolyapálya kialakítása

Kőszegen a téli időszakban a rekreációs lehetőség rendkívül kevés. A Fő tér alkalmas arra, hogy novembertől február végéig mobil sátorral fedett korcsolyapálya kerüljön felállításra minden évben. A mérete kb. 300 m². A téli „alvó” város nem csak a helyi lakosságnak – főleg gyermekeknek és a fiataloknak jelentene egészséges szórakozási, sportolási lehetőséget, hanem a téli idegenforgalmat is kedvezően befolyásolná.

9. Királyvölgyi játszótér

A játszótér visszaidézné a török-magyar időket és ennek hangulatában kerülne kialakításra (korhű török sátor, magyar tábor interaktív elemekkel stb.) A játszótér felett a Szultán-domb, Szulejmán-kilátó már kialakításra került.

10. Kálvária hegy, Lócserélő

Borászati látványpince kialakítása, Kőszeg és környékének szőlőtermesztésének és borkészítésének történelmi hagyományainak bemutatása, bortrezor kialakítása, kb. 100 fős fedett rendezvényhelyszín kialakítása valósulna meg a tervek szerint.

Szabadtéri sütőgető hely kialakítása lehetséges, ugyanakkor esőbeálló és harangláb megépítése célszerű lenne.

A Kálvária-hegy fejlesztési programjában a Kálvária templom és környékének rendbehozatala (gyalogút teljes felújítása, a stáció teljes körű restaurálása, vallási és közösségi rendezvényhelyszín kialakítása) is mérföldkő lehetne.

A Kálvária és környékének rekultivációja- tervezet (Láng József)

Kőszeg egy hegykoszorú fogja közre, ahol a középkorban tradicionális szőlőtermesztés folyt közel 400 hektáron. Jelenleg egyes részein üdülőövezetek vannak nyaralókkal beépítve, más részek viszont bozóttal, fákkal benőtt területek, melyek az elhanyagoltságot, gazdátlanságot tükrözik, s az egykori dűlőutakon már gyalogosan sem lehet közlekedni.

Egy kreatív város, egy városfejlesztési projekt nem képzelhető el úgy, hogy közvetlen környékén a pusztulás jelei mutatkoznak. Szerencsére vannak még olyan egybefüggő dűlők, amelyek nincsenek nyaralókkal beépítve, így beültetésük, termelésbe vonásuk megtörténhetne. A probléma azonban az, hogy ezeken a területeken nadrágszíz parcellák vannak magánkézben. A dűlők újbóli termelésbe vonása találkozik a KRAFT projekt által megfogalmazott fenntartható vidékkel kapcsolatos célokkal, hiszen élelmiszertermelés, alapanyag-ellátás (szőlő, gyümölcs) céljából tökéletesek, ugyanakkor jó turisztikai, rekreációs lehetőséget is jelenthet. Szorosan összefügg ezekkel, hogy a fejlesztésekkel, a termelés kibővítésével több munkalehetőség is elérhető lenne. A régi, vidéki életformát könnyedén újjá lehetne éleszteni (kapások) itt, kulturális örökségünk bemutatására megfelelő helyszín.

A Kálvária jelenlegi állapotában

Jelenleg Kőszeg környékén kb. 100 hektáron folyik szőlőtermesztés. Az első osztályú kataszteri terület (kb. 400 hektár) Kőszeg közigazgatási területén helyezkedik el, de természetesen a terület nagy része beépített, csak egy részét lehet újra termesztés alá vonni: így a Királyvölgy egyes területei és a Kálvária templom melletti és alatti dűlők jöhetnének szóba.

A Kőszegi-hegység rekonstrukciós terve már 1963-ban elkészült egy lelkes kis csapat által és a kitűzött célok még ma is aktuálisak: a szövetkezés új formáját megteremteni az egész hegyre, meliorációs telkesítés, mindezekhez kapcsolódóan fontos a hegy öt fő útjának felújítása. A telepíthető fajtákról szükséges egy jegyzéket készíteni és a megfelelő hatékonyságú termeléshez szükséges a művelésmód korszerűsítése.

A Kálvária-hegy rekultivációja az alábbi dűlőkön jöhetne létre: Alsófigyelő, Felsőfigyelő, Hidegvölgy. A jövőbeni feladatok az alábbiakban foglalhatók össze: elsőként a hegyi utak, vízelvezetők rendbetétele, majd a meliorációs telkesítés. Célunk a hagyományos fajták telepítése (Furmint, Cirfandli) és a hagyományos művelésmódok bemutatása (pl. bakművelés), emellett „lusztházak”, feldolgozó és pince építése a tanösvényen, a kapáskocsmák újraélesztése a tradíciókra alapozva – idővel egy új típusú szövetkezet létrehozása.

IV. Szociális és egészségügy

A projektben a negyedik nagy egységet a szociális- és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése jelenti. Ennek célja a gondozás fejlesztése, speciális képzések és továbbképzések (művészetterápia) feltételrendszerének megteremtése illetve konkrét javaslat, hogy a későbbiek során megvalósítani tervezett 21. századi szintű integrált gyógypedagógia fejlesztési és kutatóközpont jöjjön létre bentlakással a szombathelyi Markusovszky kórház szakmai bázisán.

A projekt jelenlegi fázisában kidolgozás alatt áll a jelenleg Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény épületeinek energetikai korszerűsítése.

Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény épületeinek energetikai korszerűsítése

A Dr. Nagy László Egységes
Gyógypedagógiai Módszertani
Intézmény épülete

A Dr. Nagy László Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (továbbiakban Intézmény) Kőszegen a Kiss János u. 31. alatt található. Az Intézmény az egykori 1856-ban alapított Hunyadi Mátyás magyar királyi alreál és reáliskola helyén - amely „Iskola a határon” (Ottlik Géza, 1959) vált közismertté - 1957-ben kezdte meg a gyógyító oktatás-nevelést.

A fejlesztés szükségszerűségét mutatja, hogy a jelenleg is működő intézmény legnagyobb problémája a nem hatékony üzemeltetésből (óriási rezsiköltségek kigazdálkodása) fakad. A javaslatok alapján az

intézmény következő épületeit fogja érinti a beruházás:

• főépület,	• fiúkollégium,	• kórházi épület,
• iskola épület,	• logopédia,	• műhelyek,
• uszoda,	• zenede,	• mosoda, nyomda,
• szolgálati lakások,	• varroda,	• kazánház.
	• óvoda,	

Ezekkel a fejlesztésekkel jelentős mértékű komfortjavulás érhető el hőérzet, valamint világítás tekintetében. A beruházás további fontos hatása az üzemeltetési költségek nagyarányú csökkentése, továbbá az épületek élettartamának növekedése, hiszen ezen építmények állapotromlása így megállítható. Nem utolsósorban pedig esztétikai minőségjavulás is elérhető több épület tekintetében. A tervezés későbbi szakaszában meg kell vizsgálni az egyes épületek esetében (pl.: mosoda, nyomda, műhelyek) a tetőre elhelyezett napelemekkel történő energiatermelő funkció kiépítésének lehetőségét is.

Az Intézmény energetikai, valamint épületgépészeti fejlesztése szempontjából három koncepció megvalósítása is lehetséges:

- **Jelenlegi hőellátás decentralizálása**

- Távhővezeték elbontása, vagy vissza bontása és leválasztása a főút felőli területen található épületek esetében.
- Távhővezeték létesítése az Uszoda és központi kazánház között 80 fm hosszban, NA80 előre szigetelt földbe fektetett technológiával.
- Gáz elosztóhálózat építése kisnyomású, földbe fektetett KPE vezetékből, épületenkénti almérővel 500 fm hosszban D110 méretben.
- Egyedi gázkazánházak létesítése 90 kW-1db, 60 kW-4db, 30 kW-1db, a meglévő hőközpontokhoz kapcsolódva.
- Kémény kialakítások - 6 db gázkémény.
- Használati melegvíz készítés napenergiával - 6 épülethez.
- Központi kazánház átállítása biomassza tüzelésre 2 db 300 kW teljesítményű apríték kazán beépítésével a meglévő kazánházba, a meglévő kiviteli tervek átdolgozásával. A jelenlegi gázkazánok elbontásával, melyek eladási érték a költségekbe kalkulálva. Tüzelő anyagtároló kapacitás az épületek közé tervezve.

- **Jelenlegi hőellátás alternatív energiahordozóra átállítása**

- Távhővezetési hálózat rekonstrukció befejezése.
- Távhővezeték létesítése az Uszoda és központi kazánház között.
- Központi kazánház átállítása biomassza tüzelésre, meglévő kazánház átalakítása 2 db 400 kW teljesítményű apríték kazán beépítésével a meglévő kazánházba, a meglévő kiviteli tervek átdolgozásával. A jelenlegi gázkazánok elbontásával, melyek eladási érték a költségekbe kalkulálva. Tüzelő anyagtároló kapacitás az épületek közé tervezve.
- Központi használati melegvíz rendszer alternatív energiahordozóval történő kiegészítése. Kazánház és uszoda lapos tető felhasználásával, meglévő tárolók kihasználásával.

- **Jelenlegi hőellátás bővítése**

- Távhővezetési hálózat rekonstrukció befejezése.
- Távhővezeték létesítése az Uszoda és központi kazánház között.
- Központi kazánház átállítása biomassza tüzelésre, meglévő kazánház átalakítása 2 db 1500 kW teljesítményű apríték kazán beépítésével a meglévő kazánház elbontásával és új építéssel, a meglévő kiviteli tervek átdolgozásával. A jelenlegi gázkazánok elbontásával, melyek eladási érték a költségekbe kalkulálva. Tüzelő anyagtároló kapacitás az épületek közé tervezve.
- Központi használati melegvíz rendszer alternatív energiahordozóval történő kiegészítése. Kazánház és Uszoda lapos tetőinek felhasználásával, meglévő tárolók kihasználásával.
- Távhővezeték építése a központi kazánház és a Rákóczi téri fűtőmű között 1600 fm hosszban NA 200 méretben a Gyöngyös-patak vonalát követve, a Kossuth Lajos utcán keresztül csatlakozva a kazánházhoz, 600 fm NA 125 leágazással a volt árvaház felé.

V. Infrastruktúra, közlekedés, internet (kőszegi szuperkomputer) energetika

A tervezett fejlesztések ötödik, egyben utolsó nagy egységét az infrastruktúra, a közlekedés, a kommunikáció és az energetikai fejlesztések jelentik. Ezek olyan pontok mentén kerültek javaslatként megfogalmazásra, mint a megközelíthetőség, az információáramlás megteremtése, az e-kormányzat feltételrendszerének kialakítása vidéken is stb.

Ide sorolható az Írott-kő Natúrpark energiastratégia készítése, a parkolóház fejlesztése, az intelligens közlekedésinformatikai megoldások és a közcélú wi-fi rendszer kiépítésének elképzelése, vagy az okos város (Smart City) koncepciója és egy médiacentrum kialakításának lehetősége.

Natúrpark térségi klíma- és energia stratégia készítése

Az Írott-kő Natúrpark jelentős természeti értékekkel, történelmi, kulturális örökséggel rendelkező tájegység, amely 16 település teljes közigazgatási területét foglalja magába: Kőszeg, Cák, Kőszegszerdahely, Kőszegdoroszló, Velem, Bozsok, Horvátzsídány, Peresznye, Kiszidány, Ólmod, Lukácsháza, Gyöngyösfalu, Nemescsó, Kőszegpaty, Csepreg valamint Pusztacsó. A Natúrpark területének 50%-a természetvédelmi terület, 25%-a Natura 2000 terület, amely 90%-os területi átfedést mutat a védett természeti területekkel.

A 21. század két legjelentősebb kihívása a klímaváltozás és az energiaválság. Ezen folyamatok mára már a civilizációnk és természetes ökoszisztémák fenntarthatóságát egyaránt veszélyeztetik, ezek összeomlásával fenyegetnek. Annak érdekében, hogy a klímaváltozás mértéke a lehető legkisebb legyen, illetve, hogy a várható változásokra fel tudjon készülni, meg tudja őrizni egyedi értékeit, az Írott-kő Natúrparknak is szükséges megalkotnia a klíma- és energiastratégiáját.

A klímaváltozás és energiaválság problémakörök kezelése érdekében a stratégia az alábbi területekre terjed ki:

- ☐ Megalapozó vizsgálatok, elemzés készítése, amely magába foglalja minden, a települési önkormányzatok hatáskörében álló létesítmény, intézmény és folyamat releváns adatainak összegyűjtését, feldolgozását és kiértékelését, amelyek befolyásolják a CO₂ kibocsátást, az energiafelhasználást és a mikroklímát.
- ☐ Az Írott-kő Natúrpark klíma- és energiapolitikai jövőképe, célrendszerének meghatározása.
- ☐ A klímaváltozás megelőzése, várható mértékének csökkentése és az energiatakarékosság- és hatékonyság érdekében elvégzendő intézkedések megfogalmazása.
- ☐ A klímaváltozás hatásaira való felkészülés Natúrpark szintű feladatainak megfogalmazása során – különösen a hőhullámok, vízgazdálkodás, tűzkárok, szmoghatás, mobilitás sérülése, kommunikáció területein – várható következmények és intézkedések megtervezése.
- ☐ A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás terén a rövid-, közép- és hosszútávon tervezendő tevékenységekre vonatkozó javaslat megfogalmazása.
- ☐ Klíma- és energiastratégia cselekvési terv készítése.
- ☐ A finanszírozás és az intézményi háttér kialakítása.

A stratégiakészítés során felmérésre kerülnek az önkormányzati tulajdonú épületállomány összesített energiafelhasználási jellemzői a meglévő, ismert fogyasztási adatok alapján, ezt követően megtörténik azok három prioritási csoportba való sorolása. A „Kreatív város – fenntartható vidék” programban érintett épületek esetében megtörténik az energetikai auditokhoz szükséges felmérés is, amely megalapozza az energetikai beruházásokat, és ezzel lehetővé válik a programszintű összehangolt megvalósítás. A projekt megvalósítása hozzájárul a térség társadalmi-gazdasági-ökológiai fenntarthatóságának együttes megteremtéséhez.

Kőszeg Városmajor felújítása – Parkolóház és vásárcsarnok fejlesztése, tűzoltóság áthelyezése

Az ingatlan Kőszeg központi helyén, az autóbusz állomás mellett, a jelenlegi piac területén, az Írott-kő Hotel szomszédságában található néhány percnyi sétára a Jurisics tértől.

A Fő tér felújítása óta megváltozott forgalmi rend, különös tekintettel a Kossuth Lajos utca kétirányú forgalmára, valamint a folyamatosan növekvő személygépjármű-parkoló igényre, jelentős hatással van e területre. A piac és a városmajor területére a Kossuth Lajos utca felől behajtó gépjárművek csak ugyanitt tudnak kihajtani, ezzel is növelve a kereszteződés forgalmát. Ugyanezen forgalmi csomópont „terhelésével” tudják megközelíteni a Kossuth Lajos utca szomszédos épületeinek lakói az ingatlanjaikat gépkocsival, valamint a tűzoltók jelenlegi vonulása is ezen a kereszteződésen át történik.

A fejlesztéssel egy új parkolóház létesülne, földszintjén helyi termékek árusítását lehetővé tevő, megfelelő körülményeket biztosító helyi piac, vásárcsarnok kialakításával. A parkolóház a városban tapasztalható parkolási gondokra jelentene hosszú távon megoldást. Az épületet pince, földszint és két emeletes felépítmény fogja a tervek szerint alkotni, a parkoló szintek kapacitása pedig 155 gépkocsinak biztosít majd megfelelő parkolási lehetőséget. Ezzel lehetőség nyílik a belváros gépjárművel történő megközelítésére, így a város megfelelően tudja kezelni a turisták, diákok és a városba látogatók parkolási igényét.

Továbbá, mivel a jelenlegi tűzoltóállomás várossal való közlekedési kapcsolata sem megfelelő, szükséges a tűzoltóság mielőbbi átköltöztetése a biztonságos üzemelés érdekében. A szerdai és szombati városi piacnapokon a megnövekedett forgalom hátráltatja a tűzoltók vonulását. Az épület állapota és mérete nem alkalmas a Kőszegi Önkéntes Tűzoltóság teljes körű működtetésére, udvar sem tudja biztosítani a tűzoltóautók megfelelő mozgási lehetőségét.

Ezt az állapotot szünteti meg a városi tűzoltóság átköltöztetése a Liszt Ferenc utca 30. számon található területre, ahol a jelenlegi, romos épület lebontását követően egy új, a 21. század követelményeinek megfelelő tűzoltósági épület épül. Az új terület és épület így sokkal használhatóbb és korszerűbb lenne az önkéntes tűzoltók számára. Az új laktanyával lehetővé válna az oktatótermek kialakítása is, ami a jelenlegi épületben nem megoldható.

Az autóbusz állomás melletti piac területe Kőszegen

Intelligens közlekedésinformatikai megoldások, közcélú wifi hálózatok kiépítése

Az elképzelés egy olyan komplett intelligens közlekedésinformatikai megoldás megvalósítása, amely helyi és helyközi járatokat üzemeltető közlekedési vállalatok munkáját forradalmasítja. A „csomag” szakmai tervező és elemző rendszert, valamint forgalomirányító és utastájékoztató rendszert is magába foglal, melyekkel minden, a személyszállítás tervezéséhez, irányításához és adminisztrálásához szükséges funkció lefedésre kerülne.

Kőszeg Város ingyenes wifi hálózatának tervezett kiépítése a terek teljes területén 802.11 b/g, illetve 802.11a szabványnak megfelelő lefedettséget és megbízható vezeték nélküli internethozzáférést biztosítana.

Kőszeg Város Önkormányzata 2012 tavaszán kiépíttette térfigyelő kamerarendszerét Kőszeg belvárosában, amelynek kiterjesztése a város további fontosabb pontjaira is megtörténhetne, ezenfelül a meglévő térfigyelő kamera rendszer különböző modulokkal történő bővítése is elképzelhető.

Smart City (IBM)

Az IBM elkötelezett híve a fenntartható fejlődésnek. A Magyar Kormánnyal kötött stratégiai megállapodás eredményeként kutatás-fejlesztési projekt keretében idén januártól kezdve négy éves időtávon foglalkozik SmarterCity fejlesztéssel. Kifejezetten a magyar városok sajátosságait figyelembe véve infokommunikációs technológiákkal támogatva szándékozik ösztönözni a fenntartható fejlődést. Az okos város kezdeményezés legfőbb célkitűzései Kőszegre tekintve sem lehetnek mások, mint

- az életminőség javítása,
- a fenntartható környezet,
- turisztikailag vonzóbb Kőszeg,
- a városi szolgáltatások fejlesztése (közbiztonság, közösségi közlekedés stb.),
- a városi infrastruktúra működtetés hatékonyság növelése (épületek, közművek – pl. vízhálózat),
- a közvetlenebb kommunikáció / kapcsolat a lakosság, és a városvezetés között,
- egyfajta mellékhatásként a fentiek következményeként munkahelyek teremtése, és gazdasági fejlődés.

KRAFT Médiacentrum (Vass Szilárd)

A Médiacentrum projekt célja a KRAFT és Kőszeg város kommunikációs problémáinak megoldása, a felmerülő igények szolgálata. Pár éve már megfogalmazódott, hogy szükséges lenne a helyi lakosság és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának professzionális szintre emelése. Akkor, elemezve a problémákat és lehetőségeket, sajnos nem tudtunk a városnak megfelelő megoldást kínálni. A KRAFT keretében azonban olyan igények merültek fel a projekt kommunikációs tevékenységével kapcsolatban, melyekhez komolyabb fejlesztések szükségesek. A létrejövő oktatási központ, a város- és vidékfejlesztési stratégia, illetve az ezekkel összefüggő kommunikációs, turisztikai, marketinges feladatok fontossá és egyben megvalósíthatóvá teszik a kidolgozott terveket.

A létrejövő fejlesztések és a kutatóbázis folyamatos kommunikációs jelenlétet igényel, hiszen olyan jelentős témákkal szolgálhatnak, melyek helyi, országos illetve nemzetközi szinten is közölhetőek, továbbadhatóak. A Médiacentrum ezáltal szervesen integrálódhat a projektbe s annak megfelelő kommunikációjába. A létrejövő kutatóbázis számára műhelyként és kommunikációs csatornaként tud funkcionálni bevonva az itt dolgozó, tanuló szakembereket.

Az oktatásban egyre elterjedtebbek a távolságokat áthidalni tudó internetes oktatási formák. Ezek probléma nélküli lebonyolítására, illetve a megalkotott képzési anyagok megjelenítésére, elérhetőségére is platformot biztosít a Médiacentrum. Továbbá az elkészült tartalmak mind a hazai, mind a külföldi szakemberek számára értékesíthetővé válhatnak így biztosítva a Centrum fenntarthatóságát. Mivel a gyártóbázis a város kommunikációs feladatait is elláthatja, információs, turisztikai feladatok vállalásával is könnyedén fenntarthatóvá válik. Mivel Kőszeg számára mindig is fontos volt a lokálpatriotizmus, megfelelő szakmai irányítás mellett a médiára fogékony helyi polgárok, értelmiségiek, diákok is fontos munkatársaink lehetnek. Az irányítást végző szakértőgárda pedig a professzionális médiumok felé (magyar és külföldi média, rádiók, internetes média stb.), illetve a piac számára biztosítják az elvárt minőséget.

A Médiacentrum tehát magába foglalja egyrészt a televízió és a közösségi rádió összehangolását, működtetését, valamint egy rendezvényeket lebonyolító – külső és belső megrendelők számára is egyaránt igénybe vehető – szolgáltató központot. A létrejövő technikai háttér a legkorszerűbb eszközöket vonultatja fel, így biztosítható olyan európai színvonal, mely az itt tanulók és oktatók számára megfelelő hozzáférést és kényelmet nyújt. A médiumok összefogása és koordinálása, a különböző projektelemekkel való folyamatos kommunikáció és a város életében való aktív részvétel mind a KRAFT céljainak, mind a város igényeinek megfelelő egységes, belső és külső kommunikációt jelenthet. A létrejövő Médiacentrum egyik fontos feladata, hogy aktívan segítse a képzési feladatok megvalósítását, és gyakorlati tudást biztosítson a diákok, ösztöndíjasok, tanárok részére, hogy saját elképzeléseiket vizuálisan is megvalósíthassák és a különféle platformokon elérhetővé tegyék. A konferenciaközpont és a korszerű technikai háttér pedig a városrehabilitáció további eredményeivel csábító egységet biztosíthat ahhoz, hogy olyan cégek, vállalkozások érkezzenek városunkba képzéseikkel, rendezvényeikkel melyek multinacionális háttérrel rendelkeznek. Ezzel bevételt és ismertséget hozhatnak a városnak és a KRAFT projektnek.